

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto . . . . . K 24—
pol leta . . . . . 12—
četrt leta . . . . . 6—
na mesec . . . . . 2—

v upravištvu prejemaj:

celo leto . . . . . K 22—
pol leta . . . . . 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Izhajajo vsak dan zvečer izvenredni dodatki in pravniki.

Isertati veljajo: peterostopna peti vstavi za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Poznamo številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto . . . . . K 25—
pol leta . . . . . 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:

celo leto . . . . . K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto . . . . . K 30—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.

Upravištvo: Knafljeva ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85

Preveč dela.

Dunaj, 27. sept.

Avstrijski parlament ima toliko dela, da ne ve kaj delati. Zato je predsednik zbornice dr. Sylvester določil kot prvo in edino točko dnevnega reda prihodnje seje, ki se vrši dne 5. oktobra, vladno predlogo o reformi državnozborskega poslovnika. Znano je, da poteče sedanjí provizorij, ki omogoča redno delovanje parlamenta, ker prepušča baš glede nujnih predlogov (najprijetnejšega sredstva obstrukcije) zborničnemu predsedniku odločujočo oblast, že koncem decembra. V parlamentu samem se je vkoreninilo prepričanje, da brez reformiranega poslovnika sploh ni pričakovati uspešnega zasedanja. Stvarno bi bilo torej popolnoma utemeljeno, da se reforma že enkrat definitivno izvede in se parlament resno bavi s tozadevno vladno predlogo. Toda reforma poslovnika, kakor jo predlaga vlada, sega deloma čez meje sedaj veljavnega pravizorija in tudi v tehničnem in formalnem oziru mnogim strankam ne ugaja. Kdor ve, kako težavno je vprašanje poslovnika v avstrijskem parlamentu, kjer zlasti manjše stranke le nerade resignirajo na pravice, ki jim jih priznava sedanjí poslovni red in kjer moramo še vedno računati z obstrukcijo kot rednim parlamentarnim sredstvom, ki so ga stranke vedno lahko našle v deloma jako koncilijantnih določbah starega poslovnika, ta verjame, da želja po njega definitivni reformi ni tako splošna, kakor si javnost domneva in da so torej avspicije tozadevne vladne predloge le takrat ugodne, ako se je kompaktna večina za njo že odločila. Take večine, ki bi vladi garantirala ugodno rešitev poslovnika vprašanja, pa v našem parlamentu danes sploh še ni. Smatrati je torej dnevni red prve seje jesenskega zasedanja kot izraz zadrege, v kateri se nahajajo merodajni činitelji.

Baron Gautsch je v zadregi. Nameraval je zavleči jesensko zasedanje vsaj tja do druge polovice oktobra ali pa celo do novembra, ker je pravilno kalkuliral, da postaja situacija za njega tem ugodnejša, čim več časa se pusti gotovim »visečim« zadevam, ki tvorijo predpogoje energične in uspešne akcije za sestavo velike vladne večine. Ta želja se mu ni izpolnila, narobe, baš v zadnjih dneh je moral zabeležiti nekatere do-

godke, ki so vrgli precejšno senco v navidezno tako jasno bodočnost. Afera z dunajskimi češkimi šolami je tozadevno skrajno nevarna, ker jači opozicijsko gibanje v češkem narodu ter pripravlja tudi onim češkim politikom težkoče, ki so principižno že davno odločeni, sodelovati pri novi večini, ta afera more pod gotovimi pogoji postati nevarna celo mirnemu poteku praških spravnik pogajanj. Z ograde strani se skuša zavlačevati mesno vprašanje, konference obojestranskih strokovnih referentov vsak hip zastajajo in uspeh avstrijske vlade je še vedno dvomljiv. Lahko si predstavljamo zadrego ministrskega predsednika, ako ne bo mogel prihodnji četrtek podati zadovoljivih vladnih izjav o druginjskem vprašanju. Položaj barona Gautscha torej ni v nobenem oziru sijajen. Ima pred seboj parlament, katerega si je izrahljal tako, da bi v njem lahko ustvaril majoriteto, ki bi bila voljna prevzeti odgovornost za zakonodajne naloge bližnje bodočnosti, toda razne okoliščine vplivajo na majoritetno zadržute, in vsa taktična umetnost kabinetnega šefa jih danes še ne more uvrstiti v vladno kompanijo. Dokler pa te trde večine ni, tako dolgo je upanje na mirno in uspešno delovanje parlamenta zelo, zelo malo utemeljeno.

Ergo, treba predmeta, ki bo, kakor kost, katero glodaš, kakor dolgo hočeš. Izmed raznih predlog ima baš vladna predloga o reformi poslovnika v tem oziru izvrstne kvalifikacije. Sicer pa je danes skoraj gotovo, da bo morala poslovnika debata odstopiti prvenstvo kratki druginjski razpravi. Baron Gautsch bo začetkom seje podal kratek pregled dogodkov in vladnih korakov, ki so se izvršili v času parlamentarnih počitnic.

Socijalni demokratje nameravajo zahtevati, da se o referatu ministrskega predsednika otvori debata; to zahtevo bodo gotovo podpirali krščanski socialisti, ki so se med tem še bolj oddalili proti levici ter najbrže tudi Čehi. Mogoče je, da se razvname razprava, ki bo prav burna in prav neprijeten uvod v jesensko kampanjo.

Italijansko-turški konflikt.

Italija se z vso hitrostjo pripravljala in oborožuje. Turčija je začela uvidevati, da je napram Italiji

precej slaba, ker je njena mornarica skoraj popolnoma nesposobna. Vsled tega je tudi turška javnost postala precej malobesedna in grozi Italiji samo z gospodarskim bojkotom. Turška vlada pa skuša pridobiti druge velevlasti, da bi posredovale v Rimu. Anglija, Francija in Rusija so baje to posredovanje kratkoma odklonile, in tako se turški sultan zanaša edinole na Nemčijo, ki pa kot zaveznica Italije pač ne more prevzeti posredovalne naloge.

Priobčujemo sledeča zadnja poročila:

Oboroževanje Italije.

»Messagero« poroča, da je bil podarmir Aubry, poveljnik mornarice v Sredozemskem morju, imenovan za najvišjega poveljnika onega dela mornarice, ki odpluje proti Tripolitaniji. Ni pa resnična vest o ekspediciji 30.000 mož, ker se vedno čakajo, da se sporazumeti Italija in Turčija. Novi italijanski poslanik pojde 3. oktobra v Carigrad. Iz Tripolitanije ne prihajajo nikakršne poročila, ker podmorski kabel, ki je v turških rokah, ne funkcijonira. Italija je vsled tega sklenila, da zgradi v Tripolitaniji Marconijev postajo.

Iz Neapolja poročajo, da so tam vkrcali na šest transportnih parnikov vojaštvo. Iz Tripolisa prihajajo privatna poročila, da se nahajajo italijanske bojne ladje z vojaštvom na krevu 20 milj pred Tripolisom. V Tripolitaniji vlada med Italijani panika, ker se boje, da pride do masakra, kakor hitro se bodo skušale italijanske čete izkrcati.

Iz Milana poročajo, da so vse železnice, ki vodijo v pristanišča, prenapolnjene z vojaškimi vlaki. Tudi sicer se dovažajo velikanske množine vojnega materiala. Vojaštvo, ki je namenjeno v Tripolitanijo, je koncentrirano v pristaniščih, in čaka, da bo kompletirano.

Iz Rima poročajo, da križajo italijanske vojne ladje v Malteškem zalivu in pa v Rdečem morju. V Siciliji je dozdaj zbrano 80.000 mož. Prebivalstvo je navdušeno. Dva parnika sta kot bolniški ladji odplula iz Specije.

Naziranje v Carigradu.

Poročila o oboroževanju Italije vzbujajo v turški javnosti veliko razburjenje. Vlada skuša pomirjevalno vplivati. Notranji minister je pozval časopisje, naj ne objavljajo vznemirljivih vesti. Tudi vojni mini-

ster je prosil časopisje, naj ne poroča o vojaških pripravah. Iz nekaterih poročil je posneti, da Turčija ne namerava poslati vojaštva in municije v Tripolitanijo.

Dopisnik berlinskega »Lokal-anzeigerja« v Carigradu je govoril z velikim vezirjem, ki mu je izjavil, da presoja situacijo ugodnejše nego pred dvema dnevnoma in da upa, da se bo ta problem, ki je tako nenadoma pojavil, rešil brez prevelike nevarnosti. Tudi v mladoturških krogih je razpoloženje boljše.

Merodajni turški krogi demantirajo poročila mladoturških časopisov, da je ministrski svet sklenil, da bi se morala turška divizija v Tripolitaniji za slučaj, če bi se italijansko vojaštvo izkrcalo, bejevati do naslednjega moža, nadalje da bi se Italijani iz Turčije izgnali, pretrgale vse diplomatske zveze z Italijo in odpovedale kapitulacije za Italijo. — V vladnih krogih je zavladalo baje bolj optimistično naziranje. Začeti hočejo pogajanja o zahtevah Italije.

Veliki vezir je sporočil v nekem pogovoru svoje osebno prepričanje, da bo Italija navzlic miroljubnosti sedanjega kabineta nekega dne vendarle okupirala Tripolis.

Carigradski »Tanin« piše, da dokazuje tripolitansko vprašanje sovravnost vzhodnih dežel proti islamu. Tudi Nemčiji očita, da je le v dobrih dneh prijateljica Turčije. »Sabbah« apelira na pravičnost Evrope. Prijatelji Turčije ji morajo pomagati. Turčija tega nikdar ne bo pozabila. »Jeni Gazette« sumniči vlado, da je povzročila konflikt.

Turški vojni minister je ukazal, da se morajo vsi častniki, ki so na dopustu, vrniti na svoja mesta. — V turških diplomatskih krogih se govori, da je največja težkoča za sporazum notranjeturška kriza.

Velevlasti.

»Allgemeine Zeitung« poroča iz Berlina: Poročilo, da je sultan prosil nemškega poslanika, naj posreduje, da bo nemški cesar interveniral med Italijo in Turčijo, je v dotični obliki neresnično. Intervencija v tem zmislu bi bila le tedaj mogoča, če bi oba udeležena izrekla to željo, ker se pa v tem slučaju ni zgodilo. Delovanje nemške diplomacije se omejuje na to, da v Italiji zavlačujoče vpliva in sicer v tem zmislu, da ne pride do nikake odločitve o Tripolitaniji, predno se ni dalo Tur-

čiji prilike, da odgovori. V Carigradu se pa deluje na to, da se turški vladi predočuje, kako nevarno bi bilo, če bi kak slučaj povzročil Italijo, in da mora Turčija vse storiti, da prepreči take slučaje. Čeprav smatrajo v Berlinu situacijo za resno, vendar pa mislijo, da se v tem slučaju s tem, da se stvar zavleče, mnogo pridobi.

»Tannin« poroča, da je stališče velevlasti sledeče: Francija je napram Italiji nevtralna; Anglija se sploh ne smešavati; med Avstro-Ogrsko in turško vlado so se vršila pogajanja; Nemčija ne smatra groženj Italije za resne. V političnih krogih so mnenja, da bo vprašanje takoj rešeno, če dobi Italija v Tripolitaniji gospodarske koncesije.

Interes Bulgarije.

Iz Sofije poročajo, da tam v vseh krogih z velikim zanimanjem zasledujejo tripolitansko vprašanje. V vladnih krogih so mnenja, da se bo odločujoči interes na razvoju tripolitanskega vprašanja še le pokazal, če pride do vojne, kar pa smatrajo za izključeno. Menijo, da se bo vprašanje rešilo kakor bosansko, ker bi turška vlada raje sprejela denarno odškodnino, nego pa da bi imela velikanske stroške za vojno z Italijo. Glede turško-bolgarskih pogajanj o trgovinski pogodbi, pri katerih dela Turčija zdaj ovira, mislijo, da bo Turčija zdaj odnehala. — Neki bolgarski minister je izjavil, da bi nastale vsled izbruha turško-italijanske vojne velike homatije na Balkanu. Bolgarsko nacionalistično časopisje izrablja turško onemoglost v tripolitanskem vprašanju, da naglaša, kako potrebno je, da se Bolgarska pripravljala za vojno in oborožuje.

Politična kronika.

V češkem deželnem zboru so baje odstranili glavne ovire, ki so se pojavile. Glavna ovira je bil predlog češke agrarne stranke o podpori zaradi bede. Velika ovira je bila pa tudi zahteva Čehov, naj se v tem zasedanju izvoli tudi deželni odbor. — Končno so se sporazumeli. Kompromis obstoji v tem, da bodo predlog čeških agrarcev v prvem branju sprejeli in ga potem odkazali deželnemu odboru. S tem se bo ugodilo češki zahtevi. Čehi pa ugrade zahtevi Nemecev s tem, da ne bodo zahtevali izvolitve deželnega odbora v tem za-

LISTEK.

Ljubezen in sovraštvo.

Povest.

(Spisal Anton Antonov.)

(Dalje.)

Br. je stekla Mila proti tem trem. Kar brzela je proti oni strani. Zalka je bila, njen oče in c. kr. poštni uradnik Zraven. Pristrčno sta se sešle prijateljici Milka in Zalka.

Predstavivši se na peronu drug drugemu, je cela družba šla pred postajo. Gospa Vernikova je tako odredila, da so se Zalka, ona sama, Sušnik in Zraven, peljali v svetli njeni kočiji, ostala družba pa je šla peš na gospejin dom. Vse pa je gospa Vernikova povabila na obed, katerega je dala pripraviti deloma na čast došlihim gostom, deloma na čast veleposestniku Zamejcu, ženinu svoje nečakinje, kakor je mislila.

Po izbornem kosilu, ki je trajalo nad eno uro, se je cela družba dvignila na izlet na nad 500 metrov visok hrib Zago, ki je imel divje romantično lego. Zdelo se je, da se je Zaga odkrnila od glavnega pogorja. Kajti liki velikanska skala je štrlela iz gore ter se naslanjala na po-

dravske poljane. Na vsaki strani tega hriba je drvil po hrapavi in globoko v goro zasekani ozki strugi v Dravo studenec. Ob obeh straneh so ga krasile vitke jelke, po sredi pa so se vzpenjale rodovitne njive in bogati travniki, med katerimi se je liki kača vila lepa pot, obrasčena na vsaki strani z vrstami zlahtnega drevja. Natanko tam, kjer nisi več videl bele poti, se je svetlikala izza sedaj še golega vejevja sadnega drevja liki ponosen gradič bela hiša veleposestnika Brinška. Nekaj korakov nad hišo sta se hotela ona dva studenca strniti ter objeti; toda prav tam sta krenila vsak svojo pot ter hitela, kakor že povedano, vsak ob eni strani hriba Zege navzdol.

Pot proti Brinškovega gradiču se je vila polagoma in v velikih in majhnih ovinkih navkreber.

Naša družba se je pomikala po tej poti. Zraven se je ponudil Zalki za spremljevalca, in šla sta na čelu vseh izletnikov. Za tema je v dokajšnjem presledku spremljal Zamejec Železnikovo Milo. Kot tretji oddelek se je premikal po hribu podravski učiteljski zbor in pa c. kr. kanclist z Rebri. Četrto gručo so tvorili gospa Vernikova, Strel in gospod Sušnik.

Govorica pri vseh teh parih je bila različna, kakor so bili tudi ljudje različni.

Zraven je vedno pazil nato, da se je mogel Zalki ponujati, ne da bi ga slišalo kako nepovabljeno uho. Zamejec je Milo vodil pod pazduho tako, da ji je mogel razkrivati vsaj napolglasno svoje praktično in agrarno srce.

Tudi kanclist sam mu je šel v tem oziru na roko, dobro vedoč, da nerodni in počasni Zamejec še-le danes razodeva Mili svoje srčno nagljenje do nje.

Gospod Gaber ni storil kaj takega napram Rozaliji, ker ni maral učiteljev za pričo takim pogovorom in pa ker se je že snoči dovolj jasno zmenil z njo. Seveda pa ni nikakor molče spremljal učiteljice. Zabaval jo je tako izborna, da ji ni bilo prav nič žal, če je šla poleg nekaj njenege Ivana zapeljiva Kranjca.

Sušnik in Strel sta gospej Vernikovi tudi tako dobro govorila, da ni prav nič čutila na vrhu hriba svoje običajne migrene.

Imeli so že polovico hriba za seboj.

»Počivališče!« zakliče kanclist, in vse je posedlo po kamenju, s katerim je bil ograjen velik in globok vodnjak. Hihitanje, pridušeno smenjanje, glasno govorenje Lovra Strele in vsestransko pritrdjevanje je tonilo v globoko gorsko zarenjo, po ka-

teri je hitel divji studenec Dravi v objem.

»Naprej!« se je oglašil spet kanclist s prijetnim baritonom.

In dvignila se je cela družba, a ne v istem sporedu, kakor poprej. Mila in Zalka sta se bile menda navčlicale svojih spremljevalcev, sprjele se pod pazduho ter odbrzele prvi navkreber. Zravnu sta se pridružila učitelja, Zamejec pa Strelu, gospej Vernikovi in Sušniku.

Tako je ostal kanclist z gospodično učiteljico Rozalijo sam in kot zadnji oddelek cele družbe.

In kakor je bilo videti, je bilo obema to zelo povšeči; kajti komaj sta se skrila za ovinkom, sta se že objela in toplo poljubila.

»Jaz sem tvoja,« je zadržela učiteljica.

»In jaz tvoj,« je vzkliknil veselo zaljubljeni kanclist.

»Za večne čase,« so zatrepetale ustnice Rozaliji.

»Za večne čase,« je ponovil štiridesetletni samec njene besede.

»Amen!« se oglašila za njima hudošni gozdar, ki se je bil nekaj zamudil ter tako zaostal za družbo.

Malo sitno se je zdelo kanclistu to nenavadno presenečenje, in v zemlji vdreti se je začela Rozalija. Sram je je bilo nesmansko.

»Kar naprej!« se je spet oglašil gozdar. »Nisem ničesar videl!« ju potolaži ter gre urno naprej.

Seveda ni Strel hotel takoj razobnati tega vselega pojava v kanclistovem življenju; čakal je ugodne prilike, da naznanil v svoji obliki važen dogodek med Rozalijo in kanclistom.

In kmalu jo je našel, saj so v nekoliko minutah dosegli vrh hriba, kjer jih je pričakoval veleposestnik Brinšek s svojo boljšo polovico in petletno hčerko.

»Ali veste, slavna gospoda, zakaj je gospod kanclist nam zaklical »Naprej!«, ko smo odpočivali?« vpraša Lovro Strel, ko je zavzela družba prostore koli velike mize v veliki izbi Brinškove hiše.

Vsi so mu hoteli odgovoriti, da je imel kot aranžer pravico do tega.

Ali Strel ni bil zadovoljen s takim odgovorom.

»Da je poskusil na sladkih ustnicah gospodične Rozalije, če zna še bratigrdeče črešnje pomladne ljubezni,« je sam Strel odgovoril na svojo vprašanje.

Začudenje na ženski strani in vesel srah na moški sta se razleknila po prostorni in bogato opremljeni sobi.

Zamejec se je grizel v ustnice. Saj je vedel, da je zanj izgubljena ee-

sedanju. Upati je torej, da se bo zasledanje mirno vršilo in da bodo tudi komisije srečno končale svoja posvetovanja. Zadnja seja deželne zbornice bo v ponedeljek ali torek, v kateri se bo vršila nadomestna volitev v komisije. Še pred zaključno sejo bodo sankcionirani vsi trije zakonski načrti, da se kot permanentne proglase nacionalno - politična komisija in komisija za finančno pokritje učiteljskih plač.

V ogrsko - hrvaškem državnem zboru se je posl. Polonyi bavil s političnimi razmerami na Hrvaškem. Izjavil je, da se z ozirom na ogrsko državo ne more predstavljati nevarnejšega politika, nego je ban, katerega delovanje je naravnost veleizdajsko, ker stoji ban pod plaščem unionizma na čelu trialističnih stremeljenj. Govornik je omenil tudi ustanovitev hrvaško - slovenskega kluba, ki je proklamiral odločno trialistično tendenco napram Ogrski. Delovanje tega kluba je označil kot veleizdajsko. V smislu kazenskega zakonika se mora ta akcija, ki je naperjena proti državi, kaznovati. — Pozadevno interpelacijo je izročil poslanec Polonyi ministrskemu predsedniku.

Proti nameravanemu zvišanju tarifov na državnih železnicaх protestira centralni odbor zveze avstrijskih industrijalecev. Protest se obrača tudi proti samo delnem zvišanju tarifov za nekatere predmete, zlasti za one, ki tvorijo dnevni konsum industrije in prebivalstva.

Koalirani železničarji so imeli snovi sejo, katere se je udeležilo tudi več poslancev. Posvetovali so se o vladnem razglasu glede povišanja dohodkov državnih, oziroma državnovožniških uradnikov in uslužbencev. Z ozirom na to, da zunanji zastopniki niso bili navzoči, konferenca ni mogla sklepati definitivno.

Pasivna resistenca grozi resno, kakor poroča »Vaterland«, po vseh avstrijskih železnicaх. Izvedel je »Vaterland« iz baje jako zanesljivega vira, da se z vsjo odločnostjo in mrzlično naglico pripravlja pasivna resistenca za 1. oktober. V torek, dne 3. oktobra pa izbruhne generalna stavka na vseh progah, ki bo preprečila vsak promet toliko časa, dokler ne uredi vlada železniškega vprašanja in ugotovi njihovih zahtevam.

Zaradi stanovanjske draginje je avstrijski zemljiško - kreditni zavod sklenil s kapitalom enega milijona kron ustanoviti stavbno zadrugo za mala stanovanja. Zavod je namreč mnenja, da država sama ne more nikdar se uspešno bojevati proti stanovanjski draginji. Zavod pa zahteva, da stori tudi občina svojo dolžnost in da na razpolago primerna stavbišča, potem bo začela graditi stanovanja za silo in šele pozneje majhne hiše. Predsedstvo bo brezplačno in je bo prevzel tajni svetnik Sieghart. V predsedstvo bo vstopil tudi tajni svetnik Fran Klein.

Dvatisoč Albancev je v Djakovem napadlo turško zalogo orožja in odneslo veliko orožja in municije. Nato so poslali deputacijo k valiju, kateremu so izročili v pisni obliki želje in zahteve Albancev. V Prištini je prišlo zaradi aretacije nekega Albanca do boja med turškimi orožniki in Albanci. Ubit je bil en policijski komisar in štirje orožniki, več orožnikov je bilo ranjenih. Tudi Al-

daj Rozalija, in zvedel je danes od Mile, da je za oddano njeno srečo mlademu aspirantu v Zavinku. Otožen mu je bil pogled, ki je iskal uteha v očeh gospe Vernikove, kjer je pa ni našel. Veselo se je namreč začudila Strelovi novici. »Sedaj je edina zapreka odstranjena,« si je mislila Milina teta, in svetlo zadovoljstvo se je razlilo po njenem obrazu.

V takem razpoloženju je bila družba, ko sta vstopila Rozalija in Gaber.

»Čestitamo!« je zadelo od vseh strani od njenem vstopu.

»Tudi prav, če že veste,« je rekel gospod kanclist ter zrl z vprašujočim pogledom na Strela. »Hvala prisrčna na čestitkah. Predstavljam vam svojo sedanjo zaročenko in bodočo svojo ženo.«

»Živio, gospodična Rozalija, živio gospod kanclist!« se je razleglo po sobi ter se spet odbijalo od sten nazaj k mizi.

Veselo je rastle z vsako minuto, in gospod Brinšek je pridno nosil žlahtno kapljico na mizo.

Mrak je že preganjal belo svetlobo krasne cvetne nedelje ter jo slednjič prepodil tja nekam v deveto deželo. Z njo se je zmnuzil brez slovesa tudi gospod Ivan Zamejec. Skoraj da ga ne bi bil nikdo pogrešal, da ni tega opazil gozdar.

banici so imeli več mrtvih in ranjenih. Albanci v Prištini so se obrnili na sosedna plemena za pomoč.

Revolucionarno gibanje na Špankem je baje popolnoma premagano. Vojaštvo se je povsod izkazalo kot zvesto kralju. Vsi časopisi so začeli zopet ishati. Stavkajo le še v Dijonu in v premogokopu Pueblonero del Terriole. Iz Barcelone izganjajo anarhistične inozemce. V celi državi so aretirali več nego 6000 anarhistov in revolucionarnih propagandistov. Canalejasovo stališče se je zelo utrnilo.

Štajersko.

Iz Celja. Prejeli smo sledeči komunikacije: Izvrševalni odbor Narodne stranke za Štajersko je imel v ponedeljek zvečer ob skoraj polnočevnih udeležbi članov sejo. Pred obravnavanjem dnevnega reda je izrekel izvršev. odbor predsedniku stranke dež. posl. dr. Kukovec, proti kateremu je vprizorila celjska nemška ekipa s pomočjo celjske justice obsojanja vredno gonjo, ponovno neomajno zaupanje. Na to so se podali referati o občinskih volitvah v celjski okolici, dalje o stališču stranke in njenega časopisja napram draginji, o časniškem vprašanju in o prekinitvi pogajanj za delazmožnost štaj. dež. zbora. Po daljši debati se je sklenilo, da zavzame narodna stranka napram žalostnemu polomu klerikalne politike v Gradcu svoje stališče na javnih shodih.

Iz Celja. Kakor slišimo, dobimo bojda v Celje dva nova slov. časopisa. Z novim letom se preseli sem glasilo štajerskih konservativcev »Sloga«, ki izhaja sedaj v Hribarjevi tiskarni in Ljubljani. — Obenem mislijo celjski klerikalci na ustanovitev tiskarne in posebnega časopisa za Savinsko dolino in Posavje, ker je mnenje tukajšnjih merodajnih klerikalnih krogov, da je »Slov. Gospodar« za te kraje preslab časopis. To bi rekli tudi mi.

Iz Celja. (Socialistični shod proti draginji. V nedeljo 1. oktobra se vrši ob 2. popoldne »pri zelenem travniku« protestni shod socij. organiz. delavstva proti draginji. Govorilo se bo tudi o zvišanju cen za mleko v Celju.

Skandalozne razmere v celjski deželni bolnišnici. Piše se nam: Štajerski deželni odbor je prišel vsled obstrukcije v deželnem zboru v take denarne stiske, da je povsod v sporazumu s štajersko namestništvom oskrbuje bolnikom — in to bolj ko bi bilo vsled vladajoče draginje potrebno, samo da bi došlo kaj denarja tudi v deželne blagajnice. Po bolnišnicah so postali pri plačevanju sila natančni in rigorozni — to čutiljo zlasti revnejši obiskovalci celjske deželne Giseline bolnišnice. Oskrbnik v tej je neki Temmerl. Njegovo gospodarstvo in bogastvo očividno zelo napreduje. Kupil si je na Ostrožnem blizu Celja čedno hišo z gostilno; tam redi s kuhinjskimi odpadki iz bolnišnice 10 svinj. Radovedni smo, koliko za to odpadke plačuje? In moži niti to ni dovolj: še v bolnišnici si redi 4 prašiče, vkljub temu, da pravi celjsko mesto in zdravniki, da ni dovoljno rediti svinj v bolnišničnih svinjakihi. Na tak način se seveda človek lahko obogati. Zakaj pa potem bolnišnica sama ne redi svinj? Mislimo, da bi bolnikom kos mesa domače reje prav nič ne škodoval. Dežela vzdržuje bolnišnico res s krvavimi žilji revnega prebivalstva, različni že itak pre-

»Kakor gotovo se ni moil hudič rožnega venca, tako tudi ni in ne bo okusil gospod Ivan Zamejec opojne sladkosti srečne ljubezni,« je govoril gozdar veselemu omizju.

»Kaj, kam je šel,« se je vse križem spraševalo.

»Mrak ga je zapodil za svetlim dnem,« jim je razlagal gozdar Zamejčev beg. »Lepega ženina imate, gospodična Mila,« se oponese Mila.

»Kdo ga je krstil za mojega ženina?« vpraša skoraj z zaničljivim glasom Železnikova Mila.

Vse je umolknilo. Gospo Vernikovo je napadla zopet njena običajna migrena. Konec je bilo skoraj že razposajenemu veselju pisanega omizja. Odpravila se je družba ter poslovala od gostoljubnega veleposelnika Brinška, njegove boljše polovice in petletne hčerke.

Gospo Vernikovo sta spet spremeljevala Strel in gospod Sušnik, katerima je celo pot tožila o vednih in vednih napadih te nesrečne migrene. Seveda je Strel prav dobro vedel, kje tiči zajec danes njeni običajni boleznini.

Ostali moški člani današnje družbe so se vrtili okoli Rozalije in kanclista ter se kmalu razgledali do razposajenosti. Strelu je bilo očividno žal, da ni med njimi. Zinil ni skoraj celo pot nobene besede.

možni ljudje bi pa imeli dobiček od tega? Kje je pravica! Prihodnjig se bomo enkrat bavili z dobavljanjem mesa, speerije, kuriva itd. za bolnišnico. Deželni odbor štajerski bo vedel, kaj mu je storiti.

Iz Trbovelj. Pri občinski seji dne 23. septembra so se vršile volitve v krajna šolska sveta Trbovelje in Hrastnik. V krajni šolski svet trboveljski so izvoljeni sledeči gg.: Goropešek, Dežman, Kramer, Počivavšek in Heinrich; v krajni šolski svet hrastniški sledeči gg.: Birtič, Urbaje, Roš, Plamnik in Burger. Heinrich in Burger sta Nemca.

Iz Soštanja nam poročajo: Bivšo Ivan Vošnjakovo tovarno za usnje, katero je morala po znanem Vošnjakovem polomu prevzeti šoštanjska posojilnica, je kupil Dunajčan Henrik Steinerz za neki kartel čevljarških tovarov, kateri hoče v Soštanju za lastno porabo izdelovati podplate. S to prodajo je finančni položaj šoštanjske posojilnice zelo ugodno spremenjen.

Iz Ptujja. Ljudska veselica ptujskih narodnih društev v proslavo 25letnice moške C. M. podružnice v Ptujju evrgla čistega dobička 480 K. Od tega zneska dobe podpora društva za slov. visokošolce v Gradcu, na Dunaju in v Pragi 150 K, ostali znesek pa se bode porabil v domače narodne namene.

K članku »Slov. Naroda« o razdelitvi zdravstvenih okrožij na Sp. Štajerskem javljajo iz Gradca: Namestniša se z izvedbo zdravstvenega zakona, ki je bil že pred dvema letoma sankcioniran, vedno odlašča. Sedaj se misli podati odposlanstvo zdravnikov k namestniku, da se končno uredi zlasti plačilne razmere zdravnikov na deželi kakor je v zakonu določeno. V zdravniških krogih se splošno povdarja, da si stoje zdravniki na Kranjskem, kjer je novi zdravstveni zakon že v veljavi, veliko bolje, ko si bodo stali celo po novem zakonu distriktni zdravniki na Štajerskem.

Odlikovanje. Cesar je podelil red železne krone 3. razreda namestniškemu svetniku in vodji celjskega okr. glavarstva baronu Müller-Hörnsteinu.

Podeljenje predkoncesije. Železniško ministrstvo je podelilo A. Faleschinju, županu v Brežicah in družbi z dr. Janeschem, odvetnikom v Brežicah in Hansom Sehniderschischem predkoncesijo za tehnična predela za normalnotirno železnico Rogatec - Brežice - Novo mesto.

Drobne novice. Zmešnjava z nemškoniacij. kandidaturami v Gradcu. Kakor smo že javili, se drži en del nemških nacionalcev v 2. graškem državnoborskem volilnem okraju, kjer se vrši 24. okt. nadomestna volitev za bivši Wastianov mandat, dr. Weidenhofer-Verhodonfatela, drugi pa Gradčana dr. Gargitterja. »Tagespost« je sedaj stavila predlog, naj bi oba sedanja kandidata odstopila na ljubo pravosodnemu ministru dr. Hohenburgerju. Dr. Gargitter je že izjavil, da odstopi, ako sprejme dr. H. kandidatura, dr. Verhodonfatel je pa trdovratnejši. Cela afera kaže, da so nemški nacionali celo že v svoji glavni trdnjavi, v Gradcu, zgrabili glavo, če so jo sploh kdaj imeli na pravem mestu. — Iz Ormožja poročajo nemški listi, da je manifestacijski shod za železnico Maribor - Zeleni travnik, ki se je vršil zadnjo nedeljo, krasno potekel. Udeležilo se ga je več poslancev in okrajnih odličnjakov. Petletni sinček načelnika arnovšk. okr. zastopa barona Seutterja, je predaval prigodno, v

Le prikimal je Sušnikovim besedam in prav nakratko odgovarjal poredkim vprašanjem gospe Vernikove.

Zalka in Mila sta šle daleč zadaj za družbo. Povedati sta si imele vendar toliko!

Bledi mesec, ki je kar sredi neba začel svetiti temni noči, se jima je dobrovoljno nasmihal, saj je natančno slišal med njunim pogovorom imeni Zgovoren in Ržen in je prav dobro vedel, kaj sta mladima deklicama mladeniča z onima imenoma.

Tudi se je užigala zvezdica za zvezdico na jasnem nebu. In druga drugi so pripovedovale te svetle nebeške lučice bajko o sladki ljubezni dveh zaljubljenih dekliskih src ...

V.

Jera je ravno skuhalo večerjo, ko so došli k njej Griva, Zgovoren in Ržen.

»Tako bo večerja na mizi,« spodje,« se oglasi Jera iz kuhinje.

»Se prav nikamor ne mudi,« de Zgovoren.

Toda niso še prav sedli vsak na svoje mesto, pa je že urna in skrbna kuharica postavila veliko skledo na mizo. Krožnike, in kar je še treba, je že prej pripravila Jera.

Gospod Slamnik imajo pa službo?« vpraša kuharica kar tako, da

kateri je ntemeljeval potrebo te železnice. — Pobegnil je iz mariborske jetnišnice 20letni Franc Vinček iz Stojne v ptujskem okraju. Mariborsko okrajno sodišče ga zasloduje s tiralico. — V Ptujju se vrši prihodnja nedeljo na Florjanškem trgu javna tombola, čije čisti dobiček je namenjen v prid nemškim dijakom. Svarite nevedne ljudi pred obiskom!

Koroško.

Stari tolarji. Dinar Sebastian Gradišnik je popravil hlev posestnika Hariha v Brezovem. Pri podiranju zidu je dobil v neki kotlini 50 starih srebrnih tolarjev. Ta zaklad je Gradišnik skrnil in ga odnesel skrivaj domov. Posestnik je kljub temu zvedel, da je našel Gradišnik v njegovem hlevu star denar in ga naznanil sodišču.

Nezgode. V celovski okolici se je splašil na polju bik in se zaletel v hlapca Petra Kutnika. Pcdrl ga je na tla in pohodil. Kutnik je dobil zelo nevarne poškodbe. — Ponesrečil se je med Zgorjnjo in Spodnjo Bello delavec Ivan Bruger. Vračal se je ponoči in zgrešil most, ter padel v globok graben. Dobili so ga šele zjutraj. Bruger bo težko okrevale.

Zastrupljena kava. V Milstattu so aretirali 28letnega dninarja, Josepa Wegscheiderja, ker je bil na sumu, da je zastrupil svojo ženo. Žena leži na smrtni postelji. Wegscheider je sedaj zločin pripoznal in povedal, da je dal ženi strup v kavo.

Poskušeni samomor vojaka. V Beljaku se je ustrelil s službenim revolverjem neki korporal gorskega topničarskega polka št. 3. Krogliju mu je predrla desne prsi in je rana smrtnonevarna. Vzrok samomora je dosedaj še neznan.

Požar. V Smartnem je izbruhnil v soboto ob 11. ponoči požar v gospodarskem posloju posestnika Pichelkastnerja. Zgorela je hiša, hlev in gospodarsko poslopje. Živino so rešili. Vzrok ognja je neznan, sumijo pač, da je moral kdo zanalašč zažgati. Škoda znaša čez 25.000 K.

Neznanega utopljenca so potegnili iz vode v Brezah. Vse poizvedbe o njem so ostale brezuspešne.

Primorsko.

Draginjske demonstracije v Trstu. Kakor smo že včeraj poročali, se je vršilo prednočnim v gledališču »Politeama Rossetti« protidraginjsko protestno zborovanje zasebnih uradnikov. Udeležba je bila ogromna. Zborovanju je predsedoval inženir Menesini, glavna govornika pa sta bila poslanca dr. Gasser in dr. Pitacco. Zborovanje je bilo zelo hrupno. Zborovalci so po daljši debati sprejeli resolucijo, ki težko obsoja aprovizacijski sistem ter zahteva takojšnjo uvoz argentinskega mesa, odprte meje, odpravo carine za živila in znižanje vojaških izdatkov. Po zborovanju je šla množica zborovalcev, katerim so se pridružili še socialni demokratje, tako da jih je bilo okrog 6000, demonstrativno v mesto. Med petjem najrazličnejših pesmi, vpitjem, hrúščem, truščem, so naleteli na trgu Goldoni na močno stražo, ki je demonstrante razgnala. Razšli so se v večjih ali manjših četah po mestu. Na trgu Barriera vechia so se stegli socialni demokratje in Mazinjanci. Več oseb je lahko poškodovanih. Na Korzu je napadla ena taketa četa stražnike in jih napodila s kamenjem. Tudi pri tem so bili nekateri lahko poškodovani. Razbili so de-

je sploh kaj vprašala, ker je prav dobro imela izračunano, kateremu pride postajni delavec po večerjo, ali obed.

»Da,« ji odgovore vsi trije hkrati.

»Jerica,« je nalašč pokliče tako gospod Ržen. »Čakajte, gospod Zgovoren bi vam rad nekaj povedal.«

»Tako je!« se oglasi Griva, ki si je bil že poln krožnik dišeče jedi nadeval iz skled.

»Prinesite liter vina od »lepe Mimice«; ste razumeli? Da vas ne prime muha in jo ne krenete k Ellenhoferju!« ji naroča Zgovoren.

»Človeku kar srce zavriska, če dobi dobre novice od svojega dekleta,« meni Ržen.

»Zato ga pa tudi zvrnemo danes nekaj kozarcev,« doda živahno gospod asistent.

»Zares sem lahko vesel,« reče Zgovoren. »Tisti vražji poštni uradnik je dosedaj še vedno lazil okoli Zalka ter se pehal in potil za njenimi pogledi. Celo gospod Sušnik mu je to dovolil ter ga celo podpiral v tem.«

»Ali mu je lesto tiščal, da je mogel potrkati na polkence prelepe Zalka?« se šali Griva.

»Cepec, tega mu vender ne bo storil kot oče,« se skoraj razhudi Zgovoren.

monstranti več šip in oken. Med celo demonstracijo je bilo aretiranih 37 oseb.

Kolera. V infekcijskih barakah v Dragi je umrla za kolero 36letna delavka L. Horvat. Nanovo oboleni ni nobeden. Bakteriološka preiskava vseh dosejaj umrlih je pokazala pravo azijsko kolero. — Laško jadernico so odpeljali v lazaret, ker je eden izmed mornarjev kolerabacilonosec. Jadernica je odplula čez dva dni v Italijo. Zdravniki upajo, da bodo kolero v kratkem popolnoma zatrli.

Iz deželno - kulturne službe. V VI. razred državnih uradnikov je pomaknjen deželni kulturni inženir, vladni svetnik Tomaž Frühau f.

Nezgode. Ono dekle, ki se je pred večerajšnjim zastrupilo s fenilovo kislino in padlo na cesti Giotto, se imenuje Lucija Dobrila, je 24 let staro in je obiskovalo v Trstu šolo za babice. Spoznala jo je ena njenih tovarišic. Vzrok samomora je nesrečna ljubezen. — Josip Valentič se je igral tako neprevidno s puško, da se mu je sprožila v roki. Strel mu je odtrgal desni kazalec. — Dninarja Ivana Ravpnika je napadel snoci v Starem mestu neznan napadalec in mu težko ranil z nožem levo roko. Napadalec je pobegnil.

Avijatična postojanka. V Pulju otvorijo stalno vojaško avijatično postojanko. Za vodjo postaje je imenovan pomorski poročnik Klobučar. Na tej postojanki bodo poskušali tudi nov letalni troj, ki je tako urejen, da se spusti lahko tudi v vodo in plava po pnej kot motorni čoln.

Pomorski promet v Trstu. Iz Terasije je priplul šele včeraj Lloydov parnik »Galicia«. Imel je tri dni zamude, katero mu je povzročila kvarnata. Z enim dnevom zamude pa je priplul včeraj zjutraj parnik Courard Linie »Panonia«, ki je pripeljal zelo veliko ogrskih izselnikov iz New Yorka. Iz New Yorka je priplul takoj za njim tudi parnik Avstro-ameriške družbe »Columbia«, ki je tudi pripeljal avstrijske izselnike, ki so se vrnili skoro vsi s prihranjenim denarjem v domovino. — Včeraj so prišli v Trst dunajski župan dr. Neumayer, podžupan dr. Porzer in več dunajskih občinskih svetovalcev k poskušnji vožnji novega Lloydovega parnika »Wien«.

Izpred porotnega sodišča v Trstu. Včeraj se je vršila pred porotnim sodiščem v Trstu obravnava proti bratoma Emilu in Josipu Rivolt zaradi zavratnega umora. Občinstvo se je za to obravnavo silno zanimalo in dvorana je bila nabitopolna. Brata Rivolt sta obtožena, da sta umorila v Barkovljah 23letno ženo svojega brata Henrika Rivolta, Doro Rivolt, brata pa sta smrtno nevarno oklala. Dobil je 7 sunkov z nožem. Oba obtožena trdita, da sta storila zločin v silni jezi in razburjenosti, bila sta tudi pijana in, da nista imela namena, umoriti niti brata, še manj pa vsakjino. Toda ta zagovor je ničev, ker sta se oba brata, predno sta izvršila svoj zverinski napad, pomenila, kje se sestaneta in sta se tudi oborožila z velikim, močnim mearskim nožem. Glavna pričča Henrik Rivolt, ki je že popolnoma okrevale, je jasno naslikal cel nastop bratov. Zaradi delomrznosti in pijančevanja je Henrik odsvolil enega brata iz službe. Zaraditega je nastal prepir, katerega sta brata inscenirala na Henrikovem dvorišču samo zato, da sta potem brata in vsakjino napadla. Emil se je med prepriom Josipa in Henrika skrnil za vozove. Ko je Josip udaril Henrika z velikimi kleščami

»Ali mu je dal ključ od Zalkine spalnice?« vpraša popolnoma resno Ržen.

»Tvoj jezik je pa naravnost strupen,« se popolnoma razjezi Zgovoren.

»Škoda, da ni Slamnika tu! Ta ti bi jih povedal,« meni Griva.

»Midva ti ne moreva kaj, ker sva sama na isti stopnji srečne ljubezni, kakor ti,« se zagovarja Ržen ter poje zadnjo žlico jedi na svojem krožniku.

»Povej no, s čim je podpiral gospod Sušnik tistemu uradniku sreča?« ga sili Griva.

»Rekel mu je, če si pribori Zalko, pa je njegova,« de Zgovoren jako ogorčeno.

»Pa si je ni priboril, kaj?« vpraša smeje Ržen.

»Sicer bi pa ne pili nocoj tega le na njeno zdravje,« odgovori Zgovoren ter pokaže na steklenico, v kateri je ravno prinašala Jera vino.

»O, sveta pomagalka, kaj sem slišala,« gospodje!« povzdigne Jera prav visoko svoj glas in sklene roki, kakor k molitvi.

»Kaj se je pripetilo?« vpraša radovedno Griva, ki je imel med drugimi tudi to malo napako, da je hotel vse zvedeti najprvi.

(Dalje prihodajic.)

in ga pobil na tla, je žena, ki je preje brata mirila, pobegnila. Takrat je skočil Emil iz voza in zabodel svakinjo nož v prsi. Žena je umrla na mestu. Nato je skočil Emil z nožem k na tleh ležečemu bratu Henriku in mu zadal 7 sunkov z nožem, Josip pa ga je tolkel s kleščami. Henrik je kričal na pomoč, na kar so prišli sosedi in prepodili podivjana morileca. — Henrik Rivolt je izjavil, da mu je težko nastopati kot težnik proti bratom, vendar jima ne more odpustiti umora njegove 23letne žene. Izpovedbe Henrikove so napravile na oba brata zelo mučen vtisk. Oba sta silno pobledela in postala zelo nemirna. Obravnava se nadaljuje danes. — Včeraj se je končala tudi obravnava proti železniškemu uradniku Ploderju. Porotniki so potrdili vprašanje glede poverljivosti, vendar ne več kot za znesek pod 300 K. Ploder je bil nato obsojen na 5 mesecev težke ječe. V zapor je šel takoj, pritožil pa se je zaradi previsoke kazni.

Kako je prišlo do umora srbskega kralja Aleksandra in kraljice Draže?

XVIII.

Priprave za napad.

Dne 10. junija so se izvršile zadnje priprave za napad in dogovorile so se zadnje podrobnosti.

Med drugim se je določilo, da vrede ena skupina častnikov v sobo orodnanega častnika in ga obvlada, druga skupina častnikov pa je bila odločena za to, da prodre v sobe samega dvorca. Ta skupina je imela sabo kloroform.

Dinamične patrone so bile dne 10. junija narejene v generalnem štabu. Napravil jih je inženirski stotnik R. S., in sicer iz dinamita, ki ga je dva dni prej prinesel iz Niša poročnik M. L.

Vse to se je odredilo po natančno določenem programu, ki je veljal tako za pojedine častnike, kakor tudi za vse častniške skupine. Ta razpored z natančno določenimi nalogami se je pričel vsakemu posamniku in vsaki skupini, končno pa je bil program še enkrat naznanjen vsem skupaj na dvorišču oficirskega doma ob 3/4 na 2. po polnoči.

V tem času so bili poslani oficirji v razne vojašnice, kjer se je imel izvršiti alarm in kjer so imele čete biti v pripravljenosti. Ko so se vsi vrnili in sporočili, da je vse v redu, je bilo že skoro 2. po polnoči.

Toda bataljona, ki bi moral po načrtu z oficirji prodreti v dvor, še vedno ni bilo, in vendar je bilo že skoro ob 2. po polnoči.

Nato se je sklenilo, da se častniki napotijo proti dvoru brez tega bataljona, ki bi imel malo pred 2. uro oditi iz taborišča pred spomenikom, ter točno ob 2. prispeti pred dvorska vrata št. 1, tu bi se bataljonu imeli pridružiti oficirji, vsi skupaj pa bi potem vdrli v dvor.

Razpored je bil ta-le: Vsi oficirji morajo nastopiti med I. in II. četo. Ko prispejo do dvorskih vrat št. 1, naj prva četa koraka naprej in zastopi pot na vogalu kraljevske palače tako, da bi nihče ne mogel mimo dvorca.

Oficirji naj bi se od tu napotili na dvorišče, za njimi pa tri ostale čete. Ena izmed teh čet se je imela postaviti pred stanovanjem prvega adjutanta generala Laze Petrovića, druga pred stanovanjem stražnikov, tretja pa je imela ostati na dvorišču kot rezerva.

Odhod v kraljevski dvor.

Po nesreči bataljona še vedno ni bilo. Glavni vzrok te zamude je bilo, kakor se je kasneje dognalo, to - le: Določeno je bilo, da se vse ure uravnajo po železniški uri. Tisti, ki je imel povesti bataljon, je uravnil svojo uro po železniški uri zunaj kolodvora, oni častnik, ki je imel skrbiti za to, da odidejo častniki ob določenem času iz oficirskega doma, pa je uravnil svojo uro po urnem regulatorju na postaji sami. In ker je bila zunanja ura na kolodvorskem poslopju nekaj minut zadaj, je nastala ona netačnost, ki bi bila lahko povzročila mnogo žrtev.

Nestrpljivi častniki so se odpravili iz oficirskega doma brez bataljona ter se napotili proti dvoru.

Tisti čas je bila pred hišo pokojnega Ristića nameščena četa pohodne garde.

Ta četa je imela po razporedu nalogo, da vrede skozi žandarmerijska vrata v dvor in da razoroži stražo, to je, da odstrani vako nevarnost s strani žandarmerije.

Oficirji so pospešili korake in dohiteli to četo v trenutku, ko je pravkar zavila v ulico, ki vodi k onim vratom. In ker bataljona še vedno ni bilo in ker se s poveljnikom dotične čete niso sporazumeli, da bi ta četa zamenjala bataljon, je četa

nadaljevala svojo pot, kakor je bilo prvotno določeno, a oficirji so brah korakov hiteli k vhodu pri glavnih vratih št. 1.

Ko so prišli do vrat, so bila že odprta.

Prišedši blizu k straži, so opazili, da je straža v veliki razburjenosti in da se pripravljajo na to, da bi zabranila vstop.

Ker jim je bilo torej neprikladno, da bi šli v stari dvorec pri glavnem vhodu, ki je bil prav nasproti straže same, so se napotili k malim sporednim vratom, ki so bila nekoliko oddaljena od straže in skozi katera so navadno prihajale in odhajale straže, kadar so se menjavale. Ta vrata so bila steklena in ker je bila soba razsvetljena, se je lepo videlo, kako je v sobi prav pri vratih mirno spal neki podčastnik.

Oficir, ki je prvi prišel k vratom in videl podastnika, mu je zaklical: »Odprti!»

Podčastnik, misleč, da je navadno zamenjava straže, se ni niti dvignil, marveč je prosto stegnil roko ter odprl vrata.

Nimam namena, da bi imenoval katerega koli izmed častnikov, ki so igrali to noč kako vlogo, tako tudi nečem označiti niti vlog, ki so bile poverljive pojedincem, to pa zato, ker sem prepričan, da so bile vse vloge enako važne in da niso vsi mogli biti na enem mestu.

V sobi kraljevega adjutanta. — Smrt adjutanta Naumovića in stotnika Miljkovića.

Čim so oficirji vstopili v sobo, je eden izmed njih zaklical:

»Kje se pride v adjutantovo sobo?»

Podčastnik jim je pokazal pot z roko. Ko so iz te sobice vstopili v adjutantovo predprobo, so našli štiri stražarje, ki so jim na vprašanje pokazali adjutantovo sobo.

Tako so vstopili v sobo pokojnega Mike Naumovića, ki je bila odprta. Vstopilo jih je samo nekaj izmed njih, drugi so ostali v predprobi, da razorože stražnike. Naumović je še bdel. Med tem se je prebudil orodnančni častnik, pokojni Jovan Miljković, ki je ležal na drugi postelji. Eden izmed oficirjev je takoj skočil k njemu, ga prijel za obe roki ter mu zaklical:

»Tu leži in bodi miren!»

Drugi oficir, ki je med tem prihitel iz predprobi, je na to iz neznanja in nepoučenosti, misleč pomagati prvemu, potegnil revolver ter ustrelil na Miljkovića, ki se je takoj zgrudil na tla.

Med tem je vstal iz postelje tudi Naumović ter se približal oficirjem, ki so prvi vstopili v sobo.

Ko pa je počil strel, je prihitel eden izmed častnikov iz predprobi, ter misleč, da je Naumović nastopil v obrambo, in ne vedoč, da je tudi on bil zarotnik, potegnil revolver. V sobi se nahajajoči častniki so mu zaklicali:

»Ne na Naumovića!»

Naumović sam je zaklical: »Ne na mene!« toda prekasno, počil je strel in kraljevi adjutant Naumović se je zgrudil mrtev na tla.

(Dalje prihodnjič.)

Dnevne vesti.

— Klerikaleci so na krmilu, moč je v njihovih rokah in pokazali so nam z neštevilnimi izgledi, da jo znajo porabljeni in izrabljati lo skrajnosti. Kar se jim ne uda in ne ukloni, to hočejo ubiti. Brezobzirno in brezvestno je njihovo delo. Pri tem bi pa bili radi kolikor mogoče nemoteni. Radi bi imeli, da se jih pustijo pri miru, da se jim ne dela težav pri njihovem »delu« za korist klerikalne stranke in na smrt naprednjaštva. Radi bi tako lepo na tihem, brez odpora in brez kritike »gospodarili«. To bi rada imela vsaka gospodujoča stranka. Pa kakor drugod ne gre, tudi pri nas ne pojde. Naprednjaki na Slovenskem so od Maribora in Celoveca pa do morja v opoziciji proti gospodujočim strankam in prva in poglavitna dolžnost vsake opozicije je, da oponira. Pri nas se pa ta dolžnost še vse premalo in vse preveč prizanesljivo izpolnjuje. Naj gospodujoče stranke še tako govoričijo, da se jim zgađa dela in naj besedičijo o herostratstvu — to je vse brez pomena. Vsaka gospodujoča stranka se brani in nima rada, da ji opozicija moti kroge in bi rada delo opozicije predstavljala kot škodljivo ter zaradi tega govori o zgagi in herostratstvu. Toda časi, ko so take čenče kaj zalegle, so že minuli. Dandanes je tako, da morejo gospodujoče stranke ukrotiti opozicijo samo na ta način, da ji s svojim delom onemogočijo oponiranje. Vsa politika gospodujočih strank mora biti taka, da ji tudi opozicija ne more ugovarjati, če neče od sebe odbiti svojih lastnih pristašev. Že Bismarck je rekel: Lahko se da dobro konservativno vladati, ne da bi mogla opozicija

kaj resnega odgovarjati; treba je le občeno in pravično zastopati res obično korist. — Pri nas seveda gospodujoče stranke ne delajo tako, marveč ravno nasprotno in zato tudi naraščajo opozicija in bo postala še vse hujše. Ne s čevkanji o zgagi in herostratstvu, ampak z delom se vzame opoziciji orožje iz rok, seveda ne s takim »delom«, kakor smo je učakali pri izoliranju dr. Ravniharja.

— Kregar - Štefotova afera in »Jutro«. »Jutro« pravi, da naša vest o Kregar-Štefotovi aferi ni resnična. Temu nasproti konstatujemo, da je preiskava proti Kregarju & drugom že popolnoma zaključena in da bo Kregar obtožen radi hudodelstva zlorabe uradne oblasti po § 101 k. zak. Ker bo obenem obtožen tudi pisarniški uradnik Eržen, se vrše še glede njegove osebe poizvedbe po Bosni in Hercegovini. Te poizvedbe, katerih temelj so neke klerikalne ovadbe proti Erženu, bodo vsekakor končane že v doglednem času, da bo stvar torej lahko prišla na vrsto že v prihodnjem porotniškem zasedanju. Sicer pa kakšen interes ima »Jutro« na tem, da bi ona vest ne bila resnična?

— Klerikaleci in draginja. Ni še dolgo tega, ko so klerikaleci prav resno zatrdjali, da pravzaprav draginja pri nas na Kranjskem ni. Pisali so, da bo letina dobra, da bo vsega dovolj, zlasti pa bo mnogo sena in krompirja, vsled česar se pri nas na Kranjskem ni bati pomanjkanja. V tistem času je sklenila »Gospodarska zveza« razne pogodbe glede dobave sena in krompirja. Jela je že prav pridno nakupovati seno in krompir po kmetih in kupčija ji je šla prav izvrstno izpod rok seveda po zaslugi klerikalnih časopisov, ki so s prozornim namenom trobili v svet, da bo letina izborna in da bo vsega v izobilju. Temu klerikalnemu kompletu pa smo mi prekrizali računo, ko smo jeli dokazovati, da nam grozi silno pomanjkanje vseh živil, zlasti pa krme ter jeli z vso odločnostjo nastopiti proti brezvestnim kupčijam »Gospodarske zveze«. Klerikaleci so bili v velikanski zadregi. Ali naj še nadalje zanikajo obstanek draginje, ali naj še vedno pišejo, da je pri nas vsega v obilici? Tega niso mogli storiti, zato so se lepo potihnil in molčali. Čez nekaj dni so jeli previdno pisati o vladajoči draginji, o grozečem pomanjkanju živil — seveda docela brezbarvno, da se je lahko tolmačilo tako ali drugače. No, sedaj so se klerikalni listi zopet ojuščali in sedaj pišejo naravnost, da draginje niso krivi veleagrari — marveč meščani — konsumentje sami. Čudno je, da klerikalni listi še ne pišejo, da je draginja zatgedel, ker se vestno prebivalstvo še ni odvadilo kupovati živil od kmetijskih prodajalcev.

— Klerikaleci za šulferajna. Ne vtikali bi se v zadeve ljudskega odra, če bi se ne bil zgodil narodni škandal, kakršnega še nismo doživeli. »Ljudski oder« vprizori v nedeljo zvečer igro »Pred porotniki«, kakor pravi Slovenec »kрасno Roseggerjevo igro, ki jo je predelal za slovenske razmere F. S. Finžgar.« To dejstvo samo ob sebi za nas nima nič zanimivega, toda zopet moramo vprašati kaj je s tantijemo za dovoljenje te vprizoritve. Igra je Roseggerjeva in jo je Finžgar samo predstavil in predelal za slovenske razmere in za »Ljudski oder«, zato pripadejo tantijeme onemu, komur jih je namenil Rosegger, to je nemškemu šulferajnu! Takozvani slovenski »Ljudski oder« bo tedaj plačal tantijemo nemškemu šulferajnu in katoliška gospoda, oni visoki krogi, ki se bodo zbrali v nedeljo v »Ljudskem domu«, bodo pomagali pri raznarodovanju naše slovenske dece. Takega škandala ni mogoče, kar tako prejeti.

— Iz sodne službe. C. kr. sodni kancelist Josip R u s je premeščen iz Kranjske gore v Litiijo.

— Najboljši denarni efekt pri evetličnem dnevu. Priznati moramo, da so vsa evetličnaokrožja v polnemiru vršila svojo dolžnost in so dame, kakor gospodične z obhudovanja vredno pridnostjo vztrajale pri svojem požrtvovalnem delu. Večji promet v posameznih okrajih je seveda povzročil različne nabrane vsote. Zato vidimo najbolj frekventirane ulice kot sedež najboljših okrožij. V naslednjem naštejemo ona tri okrožja in njih načelnice, ki izkazujejo pri ljubljanskem prvem evetličnem dnevu največje vsote. Ti so: 1. Glavna pošta (načelnici ge. A. Wider in J. Ozmeč) 879 K 97 v v Selenuburgovi ulici, Frana Josipa in Dunajski cesti; — 2. »Pri zlati Ribici« (načelnica ga. Katica Bernatović), ki je poslala k izkazanim še 10 K, torej skupno 395 K 16 v v Stritarjevi ulici, Pred škofijo, Lingarjevi ulici in Frančevem nabrežju. 3. »Kavarna Prečeren« (načelnica ga. Kremova), ki je poslala k izkazanim še 7 K, torej 389 K 28 v v Miklošičevi, Prešernovi in Wolfovi ulici ter Marijinem trgu.

— Upeljava simkega voznega reda 1911/12. Na vseh progah v področju c. kr. državno-železniškega ravateljstva v Trstu stopi v veljavo zimski vozni red ob 12. ponoči od 30. septembra na 1. oktobra 1911. V prometu osebnih vlakov sledeče bistvene spremembe: Proga: Jesenice-Gorica d. k. - Trst c. kr. drž. ž. Kakor vlni se opustita vlaka št. 501 in 502 na progi Gline - Št. Vid ob Glini-Celovec - Področica in vozi vsa garnitura teh vlakov čez Linc-Salzburg - Badgastein - Beljak - Področica. Nadalje izostane ločena vožnja po dnevnih brzovlakov in bosta vozila vlaka št. 707 (prihod v Trst ob 7. 57 minut zvečer in 708 (iz Trsta odhod ob 7. uri 30 min. jutraj) v lanski zimski legi, v tem ko izostaneta vlaka št. 703 (prihod v Trst ob 12. 00 polne) in 704 (odhod iz Trsta ob 6. uri 25 min. zvečer) z imenom »Turški ekspres«, ki bosta vozila v svojo ugotovitve v direktni zvezi na Lloydove parnike v in iz Aleksandrije, Carigrada in Dalmacije stoječe, trikratne zveze na teden med Parizom in Trstom. Vlak št. 703 pride v Trst c. kr. drž. žel. vsako nedeljo, terek in petek, vlak št. 704 odhaja iz Trsta c. kr. drž. žel. vsak terek, četrtek in soboto. Vlaka št. 25 in 48 izostaneta v zimski službi na progi Jesenice - Bled. Drugi osebni vlaki ostanejo razen malenkostnih prememb v svoji sedanji legi. Vojni red ostane nespremenjen na progah: Herculje - Kozina - Trst c. kr. drž. žel., Divača - Pulj in Kanfanar - Rovinj. Na progi Trbiž - Ljubljana j. k. izostaneta vlaka št. 1722 in 1729. Na lokalni železnici Ljubljana d. k. Kannik ostane s 1. julijem t. l. upeljani vozni red s 4 pari vlakov tudi v zimski službi 1911/12 v veljavi in izostaneta le nedeljska vlaka št. 2159 in 2160 kakor v lanski zimi. Na dolenskih železnicah vozni red ni spremenjen in vozita tedaj tudi vlaka št. 2219 in 2220 na progi Trebnje - Rudolfovo ob ponedeljkih in semanjih dneh v Rudolfovem. Na lokalni železnici Gorica j. k. - Ajdovščina bi vlak št. 1156 (iz Ajdovščine ob 5. uri 51 min. pop.) na progi Ajdovščina - Prvačina za 13 minut in vlak št. 1155 (iz Gorice j. k. ob 8. uri 36 min. zvečer) za 7 minut prej nastavljen. Nedeljska in prazniška vlaka št. 1157 in 1158 izostaneta. Vojni red na furlanski železnici Tržič - Červinjan ostane nespremenjen. Na progi Červinjan - Bovedere - Gradec ostane sedanji vozni red v mesecih oktober 1911 in april 1912 v veljavi; v mesecih november do vključno marca vozita vlaka št. 1855 (iz Červinjana ob 2. uri 30 min. pop.) in 1856 (prihod v Červinjan ob 11. uri 58 min. popoldne) le ob četrtekih kot semanjih dneh v Červinjan. Na lokalni železnici Trst - Poreč ostane vozni red nespremenjen. Vlaka št. 911 (iz Trsta c. kr. d. ž. ob 5. uri 7 min. popoldne) in 912 (prihod c. kr. d. ž. ob 9. uri 20 min. po noči) bosta vozila ob ugodnem vremenu v oktobru ob nedeljah in praznikih. Na dalmatinskih progah ostane do preklica sedanji vozni red v veljavi in vrh tega bosta vozila, kakor v lanski zimi vlaka št. 22 in 23 na progi Kastel - Stari - Splet ob ponedeljkih in četrtekih.

— Odborova seja »Narodne Čitalnice« v Ljubljani se vrši v ponedeljek 2. oktobra ob polu 9. zvečer v restavracijskih prostorih »Narodnega doma«. Čč. društveni odborniki se prosijo za polnoštevilni poset.

— Nenadoma je umrl včeraj ob 8. zvečer dolgoletni vestni član pevskega zbora »Glasbene Matic« hranični uradnik g. Janko Celnar. Pogreb se vrši jutri v petek popoldne ob 3. iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu.

— Mestna hranilnica ljubljanska« ostane jutri popolnoma zaprta radi pogreba hranilničnega oficijala Janka Colnarja.

— Umrl je včeraj po dolgi bolezni mestni tržni stražnik Fran Kukovič P. v m.!

— Dar. Namesto venca na krsto svojemu kolegi in prijatelju g. Janku Colnarju so uradniki mestne hranilnice v Ljubljani zbrali 56 kron ter jih poklonili dijaški kuhinji »Domovina«.

— Odlični gost. Danes dopoldne je posetil našo redakcijo g. profesor Denis iz Pariza. G. profesor je velik prijatelj Slovanov in se mnogo trudi, da bi francosko javnost čim najbolj seznanil z življenjem in stremljenji pojedinih slovanskih narodov. V Ljubljano je prišel prof. Denis z namenom, da se поблиže poče s slovenskimi razmerami. G. profesor namerava v kratkem pričeti z izdajanjem posebne slovanske revije na francoskem jeziku v Parizu. Odličnemu gostu kličemo: dobro došel v naši sredini!

— Avstrijska. Na novoga leta dan 1909 je stopil v veljavo državni zakon z dne 16. decembra 1906 o zavarovanju pokojnin zasebnih nameščenecov. Po določilih tega zakona opravlja zavarovanje poseben »Po-

kojninski zavod« na Dunaju, kateremu je podrejenih deset »deželnih uradov«. Kranjska pripada s Trstom, Gorisko, Istro in Dalmacijo deželnemu uradu, ki ima svoj sedež v Trstu. Po tri teritorialni sestavi pač ni moči dvomiti, da je ogromna večina nameščenecv, ki ima ž njimi posla »deželni urad« v Trstu, slovenska. Zato načeljuje temu deželnemu uradu pokojniškega zavoda znani — dr. P i t a c c o! Po tem takim se ne smemo čuditi zanimivemu uradovanju »deželnega urada pokojniškega zavoda za nameščenec« v Trstu, kateremu hočemo posvetiti nastopne vrstice. Slučajno nam je prišel v roke napominanega »deželnega urada« odlok, tičeč se uradnika slovenskega literarnega društva v Ljubljani, na katero je odlok naslovljen. Ta odlok je pisan v — italijanskem jeziku in dodan mu je prevod v slovenščini! Italijansčina je torej uradni jezik na Kranjskem. Najbolj kriteč dokaz malomarnega in površnega uradovanja pri »deželnem uradu« v Trstu je pa poleg tega to, da se niti ne ujema besedilo prevoda stvarno z laškim izvirkom, da je namreč laškega izvirkna stvarna vsebina pravilna, slovenski prevod pa je nepravilen. Pa kaj za to, kako uraduje »deželni urad pokojniškega zavoda« v Trstu — glavna stvar je, da ima tržaška iridenta pri »deželnem uradu« zopet gnezdlo, v katerem se bodo — kakor pri delavski zavarovalnici zoper nezgode in pri bolniških blagajnah — greli agitatorji za italijansko propagando v Trstu. O justitia praestantissima!

— Iz Idrije. Krasen moralni iz gnotni uspeh evetličnega dneva v Ljubljani je našel tudi v sreih Idrijskim moan odmev. So pač naše razmere take, da bi se enak evetlični dan po ljubljanskem načinu ne dal napraviti; upamo pa, da bodemo na enostavnejši način lahko pokazali svoje simpatije do slovenskega visokošolstva. — Prve korake v tem je stril idrijski odsek »Prosvete« ter naprosil narodni dami gospo Sonjo Peganovo in gospo Davorinko Bajželjevo za pomoč; pod njihov pokroviteljstvo bodo gospodične pomagale do izdatne pomoči podpornim družtvom za slov. visokošole v Pragi in na Dunaju. Da se pa požrtvovalni gospodičnam delo kolikor mogoče olajša, se obrača idrijski odsek »Prosvete« do slavnih naprednih družtev s prošnjo, da bi zbirala v svojem društvenem krogu prostovoljne prispevke za revne slovenske akademike. Gospodične bodo zbirale šolske vinotoka dopoldne, in bi radi enotnosti dela bilo umestno istočasno zbiranje tudi v slavnih družtvih; ker je pa gotovo prikladnejše in lažje to delo za društvo v nedeljo, se vrši nabiranje prostovoljnih prispevkov v društvi samih dne 1. oktobra in sicer po načina ustmenega dogovora s posameznimi družtv. Ljubljana je pokazala, kaj zamorejo mali, toda mnogostevilni prispevki. Zeleti in upati je, da Idrija, ki je že enkrat sledila Ljubljani v posnemanju dobrodelne akcije, tudi glede uspeha ne zaostane. — Odbor.

— Škof Maleventura v Novem mestu. Dne 23. t. m. je prišel škof v Novo mesto, ne toliko, da posveti v franciškanskem poslopju lursko kapelico, marveč bolj, da je delal štafelo klerikalnim gimnazijcem, Marijinim sinovom — in klerikalnim visokošoleom. Pripeljal se je škof na tihem. Spremljal ga je le prošt dr. Elbert in frančiškanski gvardijan pater Kornelij Petrič. Ni bilo slavnostnega sprejema, nobena zastava v celem mestu ni pozdravljala podolgastega obraza škofovega, raz katerega so že od daleč bero srednjeveški nazori. Le frančiškanski zvonovi, ki so jih bili kupili ferani, so venomer nabijali. Škof je imel pridigo in je pozno v noč spovedoval — ljudem v zasneh. Koliko jih je bilo pri pridigi edino zato, da so ga zvečer v gostilnih oponašali. Mnogo jih je šlo samo zato k spovedi, da bi kaj čuli o spreobrnjenem položaju. To sicer ni lepo, a kaj hočete? Imeti hočete hinave in imate jih. — Pri tej priliki je pa treba naglašati še nekaj drugega. Kapelica in nekaj sob nad kapelico je prirejenih in namenjenih samo in izključno novomeškim dijakom, ki so v Marijini družbi. Torej poselne sobe imajo, da se shajajo. Ker je dijakom srednjih let prepovedan vstop v vsako družstvo, zahtevamo, da ravateljstvo kanzuje vse one dijake, ki se bodo tam shajali. Ravateljstvo sicer tega ne bo storilo, ker je . . . No pustimo to. Tu imajo Novomeščani drugo sredstvo. Prvič naj priredijo dijaško kuhinjo sami meščani in lastni režijski in naj izključijo od vsake podpore vsakega, ki je vpisan v Marijino družbo. Drugič pa naj obračunajo zaradi fanatičnega patra Pavla s frančiškani samimi kakor vedo in znajo že zdaj posebno pa ko bo dozidana ljudska šola. Menda se raz-

Ogrski državni zbor.

Budimpešta, 28. septembra. Vlada večina hoče z vsemi sredstvi nastopiti proti opoziciji. Podaljšati hoče seje do poznih nočnih ur in če bi to ne zadostovalo, hočejo poostriť poslovnik ter na ta način onemogočiti ali vsaj izdatno omejiti opozicijo. Opozicijska stranka pa hoče na vsak način vztrajati v boju. Vlada večina ni zadovoljna s predsednikom Berzeviczyjem, o katerem pravi, da je premalo odločen.

Budimpešta, 28. septembra. Ministrski predsednik je izjavil, da ni dolžan odgovoriti na interpelacije. O tem njegovem odgovoru se je razvila v parlamentu zelo razburjena debata. Podpredsednik Kossuthove stranke. Delsi je iznova interpeliral zaradi bana Tomašiča. Ministrski predsednik poda najbrže jutri vladno izjavo.

Mesno vprašanje.

Budimpešta, 28. septembra. Vprašanje uvoza mesa je baje že rešeno in sicer tako, da se kontingent srbskega mesa izdatno povzra, nasprotno pa se prepove uvoz argentinskega mesa.

Podražanje piva.

Praga, 28. septembra. Tukajšnji gostilničarji so podražili pivo za dva vinarja pri litru.

Vojna nevarnost med Italijo in Turčijo.

London, 28. septembra. Iz Tripolisa poročajo, da je turški parnik »Derna« izkrcal v navzočnosti italijanskih vojnih ladij par sto turških vojakov, mnogo municije in živih. Turško prebivalstvo je hotelo pobegniti iz mesta, mladoturki pa so je prisilili, da so ostali prebivalci v mestu.

Carigrad, 28. septembra. Uradna okrožnica notranjega ministrstva izjavlja, da bo turška vlada na vsak način varovala državne interese in nacionalno čast. Okrožnica svari nadalje pred vsakim nasiljem nasproti italijanskim podanikom, zlasti pa pred bojkotom.

Carigrad, 28. septembra. Vali za Tripolis, ki bi bil moral včeraj odpotovati na svoje mesto, je dobil povelje, da naj ostane v Carigradu. Na njegovo mesto pride najbrže visok vojaški dostojanstvenik.

Carigrad, 28. septembra. »Tanin« poroča, da zahteva Italija od Turčije, da ta odpokliče iz Tripolisa celo svojo garnizijo in da razruši svoje trdnjave. List označuje te zahteve kot nesprejemljive. Vsled teh zahtev Italije se je konflikt med obema državama poostrel.

Pariz, 28. septembra. Italija zahteva baje od Turčije odgovor na svoj ultimatum tekom 24 ur.

Pariz, 28. septembra. Pred Tripolisom stoji italijanske vojne ladje. Evropejci v mestu se boje nemirov. Italijanski trgovci so zaprlj svoje trgovine. »Banca romana« je ustavila promet. Italijanski konzul je svetoval italijanskim podanikom, da naj odpotujejo na parniku »Erecoles«, ki stoji v pristanišču. Vsako uro pričakujejo v mestu izkrcanje italijanskih vojakov.

Carigrad, 28. septembra. V diplomatskih krogih zatrjujejo, da neposredne vojne nevarnosti ni in da se evropske veselice trudijo s svojim posredovanjem ohraniti mir. Ministrski svet se je bavil z vprašanjem, katera privilegija bi mogla priznati v miru turška vlada Italiji glede Tripolitanskega. Splošno sodijo, da bo Italija začela s svojimi operacijami šele potem, ko bodo nemško-francoska pogajanja zaradi Maroka tudi formalno sklenjena.

Carigrad, 28. septembra. Tu so se vršile velike demonstracije proti velikemu vezirju Haki paši, ki ga dolže, da je prijatelj Italijanov, ker ima Italijanko za ženo.

Berolin, 28. septembra. Bojkot italijanskega blaga v Carigradu se je včeraj pričel.

Pariz, 28. septembra. Tu presojajo položaj precej pesimistično, med tem ko prihajajo iz Bruslja vesti, da je konflikt že poravnani in Turčija priznala Italiji že več privilegijev.

Milan, 28. septembra. V nočnih urah je dobil list »Carriere della Sera« sledečo brzojavko: Turški odgovor na italijanski ultimatum je došel v Rim včeraj zvečer in je nepovoljen. Italijanska vlada poda Turčiji še eno, v zelo energičnem tonu pisano noto. Italijansko brodovje, ki se je nahajalo pri Speciji, je odplulo še po noči proti Tripolisu.

Carigrad, 28. septembra. Turški parlament, ki se je bil odgodil do 14. novembra, se sestane že 14. oktobra.

London, 28. septembra. Tukajšnji diplomatski krogi zatrjujejo, da je italijanska vojna ekspedicija v Tripolis gotova stvar. Vse evropske veselice pa bodo varovale v tem vprašanju najstrožjo nevtiralnost.

Rop all napad iz maščevanja? Dne 2. septembra je bil semenj za Veseli gori, kamor je gnal par volov tudi čez 70 let stari Janko Urbančič z Dol. Ševnice s svojim sinom Nacetom, kateri je pa šel domov že pred očetom. Stari Urbančič se je domov grede oglašil tudi v Smrketovi gostilni v Gorenji vasi, kjer je bil med drugimi gosti tudi dvajsetletni posestnikov sin France Kolenc. Ko je ta videl, da se okoli desete ure zvečer odpravlja iz gostilne stari Urbančič, s katerim sta se preje nekaj zbadala v gostilni, je odšel pred njim iz gostilne in počakal Urbančiča za neko mejo. Ko je prišel stari Urbančič mimo, ga je vdaril Kolenc s kolom po glavi, ga vrge v mejo, se nekaj kregal nad njim in mu siloma vzel nove hlače, ki jih je bil kupil Urbančič na sejmu. Ker je stari Urbančič vpil, mu je prišel na pomoč njegov sin Nace, ki je slišal vpitje. Tega se je Kolenc zbal in zbežal s hlačami. Ni še pojasnjeno, ali je morda mislil Kolenc, da ima stari Urbančič s seboj denar za prodane vrole in če mu je mislil vzeti ta denar, — ali je bil le jezen na Urbančiča, ker ga je preje v gostilni pikal in zbadal ali pa je morda izvršil napad iz gole nagajivosti, ker se ga je bil preje precej nalezel. Zagonetni slučaj bode že pojasnila tozadevna preiskava.

Nova ljudska šola. 29. t. m. ob 9. dopoldne se vrši z intervencijo državnega tehnika komisijonalni ogled zaradi ustanovitve enozredne ljudske šole v Spodnji Slivnici.

Cuvajte male! Komaj je prišla jesen, pa so se v mestu zgodile že dve nesreči. Pred par dnevi je padel z oreha 13letni Emil Plut, včeraj je pa splezal na Vodmatskem trgu 9-letni šolski učence Viktor Čampa na kostonj. Ko ga je tresel, se mu je zlomila veja in dečko je padel na tla kakih 5 metrov visoko ter si pri padcu zlomil levo nogo. Ponesrečenca je oče odnesel v deželno bolnišnico.

Izgnubljeno in najdeno. Stažkinja Antonija Pavlin je izgubila rjavo usnjato denarnico z malo vsoto denarja. — Delavka v tobani tovarni Marija Šme je izgubila srebrno žensko uro. — Enoletni prvostolovec Alojzij Juvan je izgubil črno denarnico, v kateri je imel okrog 30 K denarja, zlat prstan z opalom s črkama J. Z. in nekaj potrdil. — Ga. Ernestina Vindišer je izgubila srebrn obroček z monogramom E. S. vreden 12 K. — Brivski pomočnik Gjuro Sampor je našel 3 m dolgo cev.

Tvrška Bernatović je dobila iz Pariza sledeči brzojav: »Odpisala sem osobno izbrane modele damske konfekeje od veleznane tvrške Dufayet. Hčerka Elza.«

Društvena naznanila.

Pevsko šolo otvori pevsko društvo »Slavec« začetkom meseca oktobra in vabi vse one, ki imajo nadarjenost do petja k pristopu v pevsko šolo. Poučevalo se bode o najpotrebnejših pojmih iz pevske teorije ter je pouk brezplačen. Ker so se sedaj pričele pevske vaje za jesenske in zimске prireditve, vabi odbor tudi one pevce, ki imajo veselje do zborovega petja, k pristopu v društveni pevski zbor. Člani pevci so članarine prosti. Prijavitelj se je v obeh slučajih ob sredah ali petkih pri pevskih vajah od pol 9. zvečer nadalje v društvenih prostorih v »Narodnem domu«.

Sestanek akad. fer. društev »Sava« in »Prosveta«, ki je bil naznanjen za petek, 29. t. m. ob vršil se ponedeljek, 2. oktobra ob polu 11. dopoldne v »Narodni Citalniči ljubljanski.«

Ljubljanskega Sokola pešizlet se vrši v nedeljo, dne 1. oktobra popoldne na Ig, kjer priredi tamošnji mladi, a krepki se razvijajoči Sokol javno telovadbo in ljudsko veselico. Pri javni telovadbi nastopijo poleg iškega Sokola tudi ljubljanski in šišenski Sokoli s svojimi vrstami. — Odhod iz »Narodnega doma« ob 1. popoldne, povraček zvečer ob 9. z dolenskim vlakom.

Slovensko - laški krožek ima svoj občni zbor v ponedeljek, dne 2. oktobra ob polu 8. uri zvečer v lanskem učnem prostoru, namreč v mestnem dekliskem liceju, I. nadstropje na levo. Vsi oni, ki nameravajo na novo pristopiti krožku, naj se med tem časom prijavijo po dopisnici krožkovemu tajniku dr. Janko Berceutu, Bleiweisova cesta 22. Da bo dan in ura ponuka prikladna vsem obiskovalcem, je želeli najpopolnejše udeležbe s strani starih in novih članov, ker se čas določi ravno na občnem zboru.

Češki krožek priredi tudi letos ljubljanski »Češko-slovenski klub« in sicer v dveh tečajih. Prvi tečaj bo za začetnike, drugi tečaj pa za one, ki že nekaj znajo. Oba tečaja bo vodil tajnik kluba g. V. M. Zala. Sestanek onih, ki nameravajo obiskovati ta dva tečaja, je jutri, v petek, ob 8. zvečer v Prosvetni sobi v »Mestnem domu«.

Politično in hobraševalno društvo za dvoraki okraj vabi vse vaške dostojanstvenike, viničarice in vinčarke, ki so objubilji sodelovati dne 1. oktobra 1911 pri vinski trgatvi v restavraciji pri »Perlesu«, da se zanesljivo udeležijo sestanka, ki se vrši danes zvečer ob 8. v gostilni g. Dražila na Rimski cesti št. 11.

Telovadno društvo »Sokol II.« v Ljubljani vabi na prvo veliko vinsko trgatvo, katero priredi v nedeljo popoldne dne 1. oktobra 1911 v vseh notranjih prostorih brata J. Sokliča v Trnovem. Začetek ob 4. popoldne. Vstopnina 30 v za osebo. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo telovadnega orodja, se preplačila hvaležno sprejemajo. — Glih ob 4. popoldne pride gspud župan z vsem sojem občinskim svetvomcem. Prpelu bo iz cele soje občine viničarce in vinčarje. Z njim pa prideja gspud ponočn vhtar in seveda bo tud gspud puleaj zraven, k bo »gmal« delu. Za ta narbl zleht ldi bo pa puskrbu tist gspud, k ma keha čez, de se boja mal uhladi. Za gspudam županam pride občinsk šlibar, k bo prebrau vsem gmajnarnjam in gmajnarcem negave paragrafe, de se boja znal rihlat v vinograde. Not gre lohka usak, sam grozdzja trgat pa ne sme, ki nima take pravice. Če b se kdu pregrešu, bo pa štrafan, zamehurjen bo, de bo kar plav gledu. Za usak pufulen grozjd bo plaču dva groša u ta lačna ubčinsko kasa. Če bo pa kdu škoda delu in perje trgu, bo pa plaču prou gotov en groš. Štrafan bo tud tist, k bo uzeu viničarce kak sadje iz cekarja. Ampak ta narbol bo pa trpou tist, k bo ugasnu nohtvahtarju lehterna. Tiste pa, k boja mel u varžet ta suha, bo postau gspud župan na moka, če na boja mogli plačati. Dav jih bo čez kukermajstre. Če b biu kdu sreen, de b utrgu županova krona, bo pa tud nasrečen za par krono. Ko bo vse te kumedje dost, bo pa razglasu gspud župan republika. Občinska kancelija bo tud fuč. Začu pa se bo ta velk gmajnask ples. Vsi gmajnari se boja mogli med saba tikat; če bo koga sram reč »Ti«, bo pa mogu nučat gmajnaska pošta. — Za dobra košta in pjača bo skrbu pučen gmajnask bert.

Telovadno društvo »Sokol« v Radovljici priredi v nedeljo, dne 1. oktobra v prostorih brata Rudolfa Kunstlja v Radovljici vinsko trgatvo. Spored: Prihod viničarice in vinčarjev, domača godba, prosta zabava in ples. Začetek ob 6. zvečer. Vstopnina 50 v za osebo.

Zahvala. Odbor telovadnega društva »Sokol« v Novem mestu izreka tem potom najtoplejšo zahvalo vsem velecenjenim rodoljubom in rodoljubkinjam za njih trud in izvanredno požrtvovalnost povodom veselice dne 10. t. m. Istotako se najlepše zahvaljuje vsem narodnim rodbinam, ki so na katerikoli način pripomogle k boljšemu uspehu, gg. pevceem in slednjič tudi cenjenim darovalcem, ki so z zneski gmotno podprli namen veselice. Bratska zahvala tudi vsem Sokolom iz Gradaca, Kostonjevice, Sv. Križa, Metlike, St. Janža in Trebna, ki so nas s svojo udeležbo v našem sokolskem delu izdatno podprli in s tem omogočili najsjajnejši uspeh našega nastopa. — Novo mesto, dne 20. septembra 1911. — Na zdar! — Odbor.

Prosveta.

Iz gledališke pisarne. Danes zvečer prvič za nepar-abonente G. Giacose »Grešna ljubezen«. — V nedeljo popoldne prva predstava za našo mladino: burka s petjem in godbo »Talisman« pri zelo nizkih cenah. Izven abonementa; za lože nepar. Burka je jako zabavna. Kdor se rad smeje, najde mnogo zabave. — Prihodnji teden se vprizori po dolgih letih zopet velepriljubljena Verdijeva opera »Rigoletto« z novim osobjem.

Iz gledališke pisarne. Danes zvečer se igra prvič G. Giacose drama v treh dejanjih »Grešna ljubezen«, v kateri igra vloga Eme g. Danilova in njenega sproga, odvetnika Carlja g. Nučič, poleg nju pa g. Skrbinešek, g. Bukšek, g. Danilo in g. Juvanova. V tej krasni drami gostuje Eleonora Duse po svetu. Pri predstavi sodeluje orkester Slovenske Filharmonije. Vršil se za nepar-abonente. — V soboto se igra ista drama za par-abonente. — V nedeljo popoldne ob 3. se igra prvič izven abonementa; za lože nepar. Nestroyeva burka »Talisman«, pri kateri pojeta gdč. Thalerjeva in g. Povhe ter svira orkester pod vodstvom kapelnika g. Jar. Jeremiaša. — V nedeljo zvečer se igra drugič K. Schönherrova drama »Zemlja« za nepar-abonente. — Prihodnja dramska premijera je Jaroslava Hilberta drama »Krivda«; prihodnji teden opera »Rigoletto«. — S 1. oktobrom se začneta redna gledališka sezona z opero, opereto in dramo. Igralec se bo vsak teden petkrat. — Javni lokali in trgovine, ki morda doslej niso

prejemali gledaliških lepakov, naj se javijo, kor je rasnašalec nov in ne ve vseh naslovov.

Iz gledališke pisarne. S 1. oktobrom se prične redne gledališke predstave. Prihodnji teden bomo slišali opero, v najkrajšem času opereto. Opera kot opereta bosta — sodeč po predpripravih in izvrstnem pevskem materijalu — prekašala vse dosedanje sezone. Intendanea je stari vse, da povsem zadovolji našo gledališko publiko, na tej pa je, da podpira z rednim obiskom gledališko podjetje ter mu tako omogoči obstoj in nadaljni razvoj. — Le ob stalni in redni podpori od strani občinstva je obstoj slovenskega gledališka zasiguran. Zato še enkrat vabimo naše rodoljubno in požrtvovalno občinstvo, da čimprej priklasi svoj abonement na sedeže in lože. Lož je nekaj še neoddanih in sramota za slovensko ljubljansko občinstvo bi bila, če bi tudi neoddane ostale. — Izrečno še pripominjamo, da se je vstopnina v lože II. reda za vse obiskovalce brez izjeme znižala. Pripravljeno abonement sprejema in vsa potrebna pojasnila daje r. Česarškova trafikantka, v Šelenburgovi ulici, ali pa neposredno blagajništvo slov. dež. gledališča.

Gospodarski svet.

Izvoz zlata. Avstro-ogrška banka je odposlala včeraj zopet za šest milijonov zlata v London. V zadnjih treh dneh je odposlala Avstro-Ogrška 15 milijonov zlata v inozemstvo.

Novo borzo. V Lvovu aktivirajo z decembrom blagovno in žitno borzo. Namestništvo je statut že potrdilo.

Upravna komisija c. in kr. garnizijske bolnice št. 8 v Ljubljani je poslala trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani razglas glede zagotovitve hrane v vojaški bolnici v Ljubljani za čas od 1. januarja do 31. decembra 1912, ob ugodnih poudnih eventualno tudi za tri leta, to je do 31. decembra 1914. Tozadevna poudbena razprava se bo vršila v vojaški bolnici v Ljubljani dne 19. oktobra t. l. ob 10. dopoldne (v pisarni upravne komisije na Zaloški cesti št. 29). Pismene, zapečatenе ponudbe je poslati najkasneje do 10. dopoldne gori navedenega dne v vojaško bolnico št. 8 v Ljubljani. Razglas z natančnejšimi podatki in pogoji v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Razne stvari.

Angleška banka v Egiptu v stiskah. Kakor poročajo brzojavke iz Londona in Berlinu, je ustavila neka angleška banka, ki ima v Egiptu več podružnic, svoja plačila. Delniška glavница te banke znaša baje 600.000 angleških funtov.

Nezgoda francoske vojne ladje »Liberte«. Ceta Francoska je pod vtiskom velike nesreče na ladji »Liberte« in povsod izprašujejo po vzrokih te grozovite katastrofe, ki je zahtevala kakih 400 človeških žrtev. Naravno je, da se zlasti vojaški krogi živo zanimajo za vzrok katastrofe. Pred leti je namreč francoska vojna uprava vpeljala novo vrsto smodnika in kmalu nato so se zgodile na več ladjah večje in manjše eksplozije, vsled česar je bila posebni komisiji poverjena naloga preiskati kaj je vzrok teh eksplozij. Vojna mornarica, njena uprava in mornariško ministstvo pa v tem oziru ni moglo storiti ničesar, ker je smodnik nakažljivo vojno ministstvo in mornarica ni imela nobenih ingerenc na izdelovanje smodnika. Še bolj interesantno, kakor to, pa je poročilo nekega častnika, ki se je bil rešil z ladje. Ta je izpovedal, da je na ladji že več ur gorelo, da so pa popolnoma neumljivih vzrokov hoteli zamolčati požar. Vse moštvo, razen straž, je »palo«. Poveljnik je imel več dni dopusta, njegov namestnik pa ravno ni bil na ladji. Šele, ko se je zgodila prva eksplozija, so zatrobili, da gori. Moštva pa se je polastil tak strah, da so mornarji večinoma poskakali v morje. Že je priplaval en del moštva do rešilnih čolnov, ko so jih častniki prisilili, da so se vrnili na ladjo. Kmalu nato se je vrstila eksplozija za eksplozijo in uničila ladjo in moštvo. Omeniti je še treba, da one odprtine v smodnišnico, ki imajo namen preplaviti smodnišnico z vodo, niso funkcionirale, vsled česar ni bilo mogoče smodnišnice preplaviti. Zelo verjetno je, da se je zgodila nesreča vsled razpada smodnika, kakor se je to zgodilo na ladji »Jena«. Grozen dogodek je doživel Aubert, poveljnik tretjega oddelka mornarice, ki se je dal pripeljati k potopljeni ladji. Ko se je vozil mimo ladje, je zaslišal naenkrat trkanje in vpitje v ladji. Šli so gledat in našli nekega mornarja, ki mu je bila noga strta od velike plošče in ki se ni mogel gneti. Ker je bilo nemogoče ga oprosti-

ti, so mu nogo na mestu odrezali, kar je mornar popolnoma mirno pretrpel. Prenesli so ga nato v pomorski lazaret. Kakor poročajo zadnje brzojavke, je na ladji »Liberte« še več mornarjev, ki žive. Včeraj ponoči so baje rešili še 5 ranjenih, včeraj pa so našli še enega mornarja. Tudi v zadnjem stolpu ladje je še en mornar, ki ne more iz stolpa. Posrečilo se ga je preskrbeti z živili. Mornar pravi, da je lahko ranjen. Kakor pripovedujejo, je v stolpu 12 mornarjev ubitih. Od ure do ure se množijo število mrtvih, ker umirajo ranjeni v bolnišnicah in lazaretih. Sosedna ladja »Republique« je tako močno poškodovana, da ne bo mogla pred 8 meseci zopet delati službe. Od mošva ladje »Marseillaise«, ki je prišla ladji »Liberte« na pomoč, je utonilo 100 mož. Dosedaj znaša število mrtvih 204, ranjenih pa 136. Na drugih ladjah je 12 ranjenih in poleg tega 48 lahko ranjenih.

Kolera. V Budimpešti je zbolela v ponedeljek žena nekega tovarniškega delavca Sadeckega za kolero. Prepeljali so jo v kužno bolnišnico, kjer je umrla. — V Novi Pešti se je zgodilo včeraj zopet 5 novih slučajev kolere. Tudi iz občin na levem bregu Donave poročajo o nastopu kolere. Od 15. do 22. t. m. izkazuje uradna statistika sledeče slučaje kolere: Budimpešta 3 slučaji, Titel en slučaj, Nierges-Ujfalu en slučaj (bolnik je umrl), Duna-Teatele en slučaj (bolnik je umrl), Hegyeshalom en slučaj (s smrtnim izidom), Nova Pešta 2 slučajja, 3 smrtni. Talitofalu en slučaj, 1 smrten. Gederlak en slučaj, Fajaz en slučaj, Ersebet-Falu en slučaj, skupaj tedaj 14 obolenj in 8 smrtnih slučajev. — Iz Soluna poročajo, da se tam množe slučajji kolere, ker ljudje obolenja prikrievajo. Od ponedeljka se je zgodilo 16 novih slučajev, od katerih je imelo dosedaj 7 slučajev smrten izid. Židovska občina si je hotela zgraditi lastne barake za obolele, kar pa so oblasti prepovedale. V Koprilih na progi Solun-Skoplje se kolera hitro razširja, ker je pitna voda okužena. Prebivalstvo beži iz kraja.

Kolera. V Budimpešti je zbolel predvčeršnjem v vojaškem poveljništvu neki prostak Ivan Bittner in so ga morali prenesti v infekcijsko bolnišnico. Vse prostore poveljništva so strogo desinficirali. V Novi Pešti je včeraj zbolela tudi ena oseba.

Spomenik Stolypinu. Kakor poročajo iz Kijeva, je določen za Stolypinov spomenik trg pred kijevskim gledališčem, kjer je bil ministrski predsednik ustreljen.

Nevihta in potrdnji na Balkanu. Kakor poročajo iz Soluna, je divjala v zadnjih dneh na Balkanu huda nevihta, združena s točo. V Strumici je povodenj odnesla 14 hiš.

Avtomobilni omnibus se ponesrečil. V Parizu je včeraj ob 5. popoldne padel avtomobilni omnibus s 50 pasazirji z mosta pri Notre-Dame, ki ga popravljajo, v Seno. En pasazir je bil na mestu mrtev, 20 jih je bilo težko ranjenih.

Griza. Kakor poroča »Slowo polskie«, je v zadnjem času vladala v vzhodno-galiških okrajih Polina in Haluga huđa griza. Zbolelo je baje nad 3000 oseb in mnogo jih je tudi umrlo. Sedaj pojema bolezen. Zdravniki so uporabljali proti boleznici neki serum.

Pobalinsko obnašanje dunajskega župana. Onemogla jeza in vprav kranjsko-klerikalna strankarska strast se je prijala tudi dunajskega župana dr. Neumayra. Poročali smo že včeraj kako fino in kavalirja vredno je odslovil dunajske napredne žene, ki so intervenirale pod vodstvom g. Beer-Angererjeve za ustanovitev mestne mlekarne. Ko mu je omenjena dama rekla, da bi moral imeti mesto, če ima že četr milijona za Luegerjev spomenik, tudi za mestno mlekarino, ji je vprav pobalinsko, kakor bi mogel le kak kranjski klerikalni deželni odbornik storiti, odvrnil: »Če bi ne bili agitarji pri volitvah in če bi bili ostali doma, potem bi bilo prišlo drugače.« — Tedaj tudi na Dunaju bojkot. Tudi prav, bo vsaj pospešil in ojačil odpor.

Telefonska in brzojavna poročila.

Rekonstrukcija ministristva. Praga, 28. septembra. »Venkov« poroča, da namerava Gautsch res rekonstruirati kabinet toda le v tem oziru, da prideta v kabinet sekijskega šefa Röll iz železniškega in Mataja iz trgovinskega ministristva. Za vsako drugo rekonstrukcijo manjka predpogojev.

Imenovanje. Dunaj, 28. septembra. Cesar je imenoval višjega kanclijskega predstojnika pri celjskem okrajnem sodišču Luko Vergoca za kanclijskega ravnatelja.

Jugoslovanski sestanek za operativno medicino

Jugoslovanski sestanek za operativno medicino, ki se je dne 18., 19. in 20. t. m. vršil v Belgradu, je nad vse pričakovano lepo in dobro uspelo. Udeležilo se ga je 130 zdravnikov in zdravnic, Bolgarov, Srbov, Hrvatov in Slovencev. V posebno velikem številu bili so zastopani Bolgari. Hrvatov bilo je 16, od Slovencev udeležili so se sestanka dr. Demeter vitez Bleiweis - Trsteniški kot predsednik slovenskega narodnega odbora slovenske zdravniške zveze, primarij dr. Gregorič, vladni svetnik dr. Štajmer in okrožni zdravnik dr. Schwab iz Celja. Kongres otvoril se je v ponedeljek, dne 18. t. m. zjutraj v dvorani »Crvenog Krsta«. Navzoči so bili ministri notranjih zadev kot šef zdravstvene stroke v Srbiji, ministrski predsednik, minister prosvete in predsednik belgrajske občine. Po pozdravnih govorih slednjih dveh in poedinah narodnih zastopnikov so se takoj pričele znanstvene razprave, ki so jim navzoči zdravniki sledili z zanimanjem vsak dan od 9. do 1. predpoldne in od 4. do polu 8. zvečer. V sled to vztrajnosti bilo je mogoče obsežni program dovršiti do srede popoldne, na kar se je ta dan popoldne vršil ogled belgrajske vojniške in civilne bolnišnice. Razprave kongresa so obsegale celokupno operativno medicino, torej poleg kirurgije tudi ginekologijo, porodništvo, laringologijo, okulistiko, dermatologijo, röntgenologijo itd. Predavanja našla so vsled svoje dovršenosti napeto pozornost. Glavni po predsedniku dr. Subbotiću določeni tema ileus (zamot črev) podal je mnogo novih zanimivih momentov. O predmetu referirali so belgrajski šefkirurg dr. Subbotić in njegovi asistenti ter sekundarski lečniki, dalje najuglednejši bolgarski, srbski, hrvaški in slovenski kirurgi. Težki in resni bolezenski pojav zamota črev, ki je po navadi smrtonosen, če bolnik čimprej ne poišče zdravniške pomoči, ki mora v pretežni večini slučajev biti operativna, se pri Slovanih mnogo česče pojavlja, kakor pri drugih narodih. Vzrok temu je na eni strani dolgot čreva. Po temeljitih raziskavah in merjenjih belgrajskega prosektoja dr. Mihela je dognano, da imajo Slovani, tako Rusi kakor Jugoslovani, sorazmerno precej daljša črevesa, kakor drugi osebno zapadni narodi. Na drugi strani je vzrok te opasne boleznij kompaktna hrana, posebno kruh iz koruzine moke in pa težko telesno delo. Zaradi tega se zamot črev mnogo česče pojavlja pri moških, kakor pri ženskah. Zelo zanimiva bila so poročila o ileusu v raznih pokrajinah, v katerih je hrana in so življenjske navade raznolike. Predavanj in diskusij udeleževali so se tudi zdravnice, katerih ima Srbija že precejšnje število. Naravnost presenetil je kongresiste ogled belgrajske vojniške in civilne bolnišnice. Tako vzorno in svojem namenu prikladno urejene ter z najmodernejšimi tehničnimi pripomočki bogato opremljene bolnišnice nahajamo pri nas komaj v največjih mestih. Prav primerno je eden kongresistov pripomnil, da bi bilo v teh belgrajskih bolnišnicah treba lečiti one tujerodne (?) žurnaliste, ki ne da bi temeljiteje poznali narod in zemljo, Srbijo pri vsaki priliki blajijo in omalevazujejo. Če bi na svojem telesu občutili, na kaki višini stoji v Srbiji zdravniška veda in kako se tam skrbi za občo prosveto, bi dobili povsem druge pojme o žilavosti, požrtvovalnosti in kulturnem vzletu tega naroda, ki se je stoprav pred par desetletji osvobodil turškega jarma, ki ga je preje skozi stoletja tlačil ob tla. — V ponedeljek zvečer priredil je predsednik belgrajske občine, prof. Davidović, kongresistom rout v graždanski kazini. Udeležila se ga je najboljša belgrajska družba, dočim so člani srbske glasbene šole izvajali par koncertnih točk. Za dame kongresistov priredil se je v terek popoldne avtomobilski izlet na Avalo, zvečer pa je bil oficijelni banket v »Grand Hotelu«, kojega se je udeležilo 120 oseb, med njimi ministrski predsednik, minister notranjih zadev in podpredsednik belgrajske občine. Ministrski predsednik je pozdravil jugoslovanske narode, ki manifestirajo svojo kulturno edinstvo na tak način, da jim svet mora pripoznati mogočnost in pravico samodoločbe v zadevi njihovega narodnega obstanka, ter naglašal kulturni moment zdravniške vede in nje vpliv na prosperanje naroda. V sredo predpoldne sprejel je Njegovo Veličanstvo kralj Peter predsedstvo kongresa v avdijenci in sicer dr. Subbotića in podpolkovnika dr. Djurdjeviča za Srbe, dr. Tetova za Bolgare, dr. Čačkovića za Hrvatine in dr. viteza Bleiweisa za Slovence. Kralj se je živo zanimal za razna zdravniška vprašanja in je bil izbor-

no informiran o vseh raspravah kongresa. Izrazil je svoje veselje, da se je to lepo uspelo strokovno zborovanje vršilo baš v Belgradu. Kot sedež bodočega kongresa določil se je Zagreb.

Da je prvi jugoslovanski sestanek za operativno medicino tako dobro uspel, je zasluga predsednika dr. Subbotića, ki je bil duša vseh prireditelj.

Znanstvena predavanja, kojih je bilo 78, so zbog svoje temeljitosti in dovršenosti vsakogar zadovoljila, bratska presrčnost in vrlo dobro znana gostoljubnost Srbov pa je bivanje v Belgradu napravila kar najprijetnejše.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustoslemček.

Mnenje gospoda dr. G. Foscolo, ravnatelja italijanske bolnišnice

Gospod J. Serravallo

Rad ustrezem Vaši želji, da poročam o Vašem Serravallovem kinavinu z železom, in izjavljam, da sem ga preizkušal z uspehom v slučajih malokrvnosti, breztečnosti itd.

Solun, 20. maja 1909.

Dr. Foscolo.

Najboljša ustna voda sveta.

KINTA
K.C.L.

Priznana močna, lahko tekoča solidna in neprekošljiva so **KINTA kolesa.**

Najboljšim jastvom. Ilustrovani ceniki brezplačno.

K. Čamernik
Ljubljana, Dunajska cesta 9.
Special. trgovina s kolecin posam. deli.
Izposojevanje koles.

Telovadno društvo „Sokol“ v Ljubljani.

Bratje Sokoli!

Snoči je nenadoma umrl naš večletni član, brat

JANKO COLNAR,
ravnatelj „Mesine hranil. ljubljanske“.

Pogreb pojde jutri, petek dne 29. t. m. ob 3. uri pop. od Sv. Krištofa na domače pokopališče na Ježici. Izkažimo dragemu bratu zadnjo čast in ga spremimo do groba v društvenem kroju.

Odhod iz »Narodnega doma« točno ob pol 3. uri pop.

ODBOR.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300-2 Srednji zračni tlak 30-76 m

septem.	čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo
27	2. pop.	740.9	20.4	sl. zah.	del. obláč.
	9. zv.	741.3	14.2	sl. zah.	oblačno
28.	7. zj.	741.2	9.3	brevetr.	megleno

Srednja včerajšnja temperatura 15.6°, norm. 13.3° Padavina v 24 urah 0.0 mm.

Zitno cene v Budimpešti.
Dne 28. septembra 1911.

Termin.

Pšenica za oktober 1911.	za 50 kg	11.68
Pšenica za april 1912	za 50 kg	11.99
Rž za oktober 1911	za 50 kg	10.04
Rž za april 1912	za 50 kg	10.46
Koruzna za maj 1912	za 50 kg	8.36
Oves za oktober 1911	za 50 kg	9.32
Oves za april 1912	za 50 kg	9.58

Prodajalka

išče primerne službe. Večja je mešana in manufakturne stroke in gre v mesto ali na deželo. Ponudbe „Dobra meš“, Ljubljana, poštnoležče. 3313

Miss Farler 3314

English lessons

Dalmatinova ulica 7. II. nadstr. Ustmeno vsak dan od 6—7 popoldne.

Prešernove slike

prodaja in pošilja po poštne povzetju
Iv. Bonač v Ljubljani.
Cena slik 5 kron. 273

+

„Podporno društvo za mestno policijsko stražo ljubljansko“ naznanja žalostno vest, da je njegov čislani član, gospod

Fran Kučovič
tržni strážnik

dne 27. t. m. v starosti 37. l. po dolgoletni in mučni bolezni preminul. Pogreb dragega rajnika se vrši dne 29. t. m. ob 3. uri popoldne iz deželne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Pokojnik se priporoča blagemu spominu.

V Ljubljani, 28. sept. 1911.

+

Tužnim srcem naznanjava vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem prežalostno vest, da je vsmogočni izvolil našega preljubljenega sinčka

STANKOTA

v nežni dobi 6. let, po kratki bolezni včeraj ob 7. uri zvečer poklicati k sebi v višave.

Pogreb se vrši jutri v petek dne 29. t. m. ob pol 3. uri popoldne, iz mrtvašnice Sv. Krištofa na pokopališče k Sv. Križu.

3324 Anton in Marija Gričar.

+

Potrjim srcem si usojamo naznanjati vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem prežalostno vest, da je naš iskreno ljubljani sin, oziroma brat, svak in stric, gospod

Janko Colnar
oficijal Mestne hranilnice

včeraj zvečer ob 8. uri v starosti 29 let, po kratki bolezni, nenadoma v Gospodu preminul.

Pogreb nenadomestnega ranjega se vrši jutri v petek, dne 29. t. m. ob 3. uri popoldne iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu ter se prepelje na pokopališče na Ježico, kjer se položi k večnemu počitku.

Sv. maše zadošnice se bodo služile v več cerkvah.

Bodi mu blag spomin!

Na Ježici, dne 28. septembra 1911
Žalujuča rodbina Colnar.

Učenec

kateri bi imel vso oskrbo pri štarših, se sprejme v specerijski trgovini I. Krivic, Dunajska cesta 4. 3304

Srpeten knjigovodja

ali knjigovodkinja
so išče za večjo trgovino.

Plača po dogovoru. — Ponudbe poštnoležče — Ljubljana pod šifro „št. 1.“ 3273

Priporočilo.

Čevlje vseh vrst in velikosti izdeluje in popravlja čevlje in galoše

po nizki ceni

Anton Ravnikar,
čevljarški mojster,
Sodna ulica 4. v Ljubljani.

Proda tudi

hišo z lepim sadnim vrtom
v Ljubljani. 3317

Zdravnik 3321

dr. Josip Pogačnik
ordinira zopet.

+

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem prežalostno vest, da je naš iskreno ljubljani soprog, oziroma oče, stric in brat, gospod

JAKOB BURGER
posestnik

včeraj v sredo dne 27. septembra ob pol 8. uri zvečer v 65. letu starosti po dolgi mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspa.

Pogreb dragega rajnika bo v petek, dne 29. septembra ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Spod. Šiška št. 29 na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadošnice se bodo brale v farni cerkvi Marijinega Oznanenja. Blagega pokojnika priporočamo v molitve in blag spomin.

Spod. Šiška, 28. septembra 1911.

3322 **Žalujoči ostali.**

+

Mestna hranilnica ljubljanska v Ljubljani naznanja žalostno vest, da je njen oficijal, gospod

JANKO COLNAR,

snoči, dne 27. septembra ob 8. uri, nagloma umrl.

Pogreb pokojnika bo 29. septembra ob 3. uri popoldne iz tukajšnje mrtvašnice pri Sv. Krištofu.

V LJUBLJANI, dne 28. septembra 1911.

+

Tužnega srca javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem prebridko vest, da je naš ljubljani sin, oziroma brat, stric in svak, gospod

Janko Vavken
tajnik Južnoštaj. hranilnice v Celju in posest. v Cerkljah

danes, dne 27. kimovca 1911 ob 12. uri popoldne po dolgi mučni bolezni, previden s svetotajstvi za umirajoče, mirno preminul.

Zemeljski ostanki predragega rajnika prepeljejo se v četrtek, dne 28. t. m. ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, »Narodni dom« v Celju, na južni kolodvor in od tam v Cerklje na Gorenjskem, kjer se v petek, dne 29. t. m. ob 5. uri popoldne na župnem pokopališču polože k večnemu počitku.

Sv. maše zadošnice se bodo brale v raznih cerkvah.

CELJE, dne 27. kimovca 1911.

Evgenija Vavken, mati.
Evgon Vavken, brat.
Tilka Demšar, Julka Lapajne, Angelica Košnik, Anica Vavken, sestre.
Ivan Košnik, Josip Lapajne, svaka.

3318 **Vsi nečaki in nečakinje.**

NE POZABITE na razpis Ceres - daril v znesku K 30.000!
Natlačnejši pogoji pri vseh trgovcih.

Prepričajte se o zmožnosti moje firme ako ob potrebi porabnih in darilnih predmetov vseh vrst zahtevate moj glavni katalog z okoli 4000 slikami gratis in franko po dopisnici. — C. in kr. dvorni dobavitelj
Jan Konrad, Most št. 1168 (Češko).

Državno izprašana 2966

učiteljica italijanskega in francoskega jezika,
 ki je sedem let bivala v Florenci,
daje pouk. Jezikovni tečaji.
 Več pri gdč. **Hedvigi Kislinger,**
Dalmatinova ul. 5.

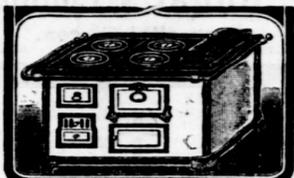
Išče se dobro izurjena
prodajalka trgovino
 s kavcijo, katera je zmožna samostojno voditi filijalko mešane stroke in ni stara pod 25 let. — Več se izve pri:
J. Eisner, Litija. 3305

Za slabokrvne in prebolele je zdravniško priporočeno **črno dalmatinsko vino** 233
Kuč
 najboljšo sredstvo.
 4 steklenice (5 kg) franko K 4-50
Br. Novakovič, Ljubljana.

Dobro Idočo
Prodajalka
 mešanega blaga prevzamen takoj v najem. Dopisi se prosijo pod: »Dobro Idoča« na upravo »Sl. Nar.« 3297

Prodajalka
 večja obeh deželnih jezikov, želi takoj službe v specerijski ali trgovini z mešanim blagom. Naslov naj pove upravnistvo »Sl. Naroda.« 3294

Stanovanje
 obstoječe iz treh sob in pritliklin, se odda 1. novembrom even. že s 1. oktobrom v uradniški hiši v Gradšču 15.
 Istotam se proda
pohištvo.
 Pojasnila pri hišniku 3287

Štedilniki Triumph

 Tvrnice Triumph, dr. z om. z. Wels, Gor. Avstr. 1813
 Katalogi zastoj in poštine prosto.

Dijakom in dijakinjam popust!
Modna trgovina
O. Jezeršek
 na Mestnem trgu
 priporoča
 svojo veliko izbiro damskih čepic, perila, zavratnic, pletenin, rokavic, predpasnikov itd. ::
 po znano nizkih cenah.
 Kupujte v slovenski trgovini!

 Prvi slovenski fotografski atelje
D. ROVŠEK
 33 v Ljubljani
 Kolodvorska ulica 32 a.
 Ustanovljen leta 1890.

Konfekcijska trgovina
A. Lukič
Ljubljana, Pred škofijo 19
 priporoča svojo velikansko zalogo zgotovljenih oblek po najnovejšem kroju za gospe, dečke in otroke. — Najnovejša :: konfekcija za dame in deklice. ::
 Solidna in točna postrežba. Najnižje cene.

Anton Šarc, Ljubljana
 Izdelovanje perila, pralnica in svetlokalnica z električnim obratom priporoča zelo dobro in so:: lidno izdelano perilo po nizkih cenah. ::
Opreme za neveste.
 Perilo za deklice in dečke za zavode. Platno, šifon in švicarske vezanine se kupijo zelo ugodno, dalje rjuhe, brisalke, prti, prtici, nogavice, maje.
Perilo „TETRA“
 za gospe in gospe. Kdor trpi na protinu, revmatizmu, ischias, naj nosi le to perilo, in bo ta :: :: poskušnja vsakega zadovoljila. :: ::
VZORCI NA RAZPOLAGO.

Prva največja eksportna tvrdka ur, zlatnine in srebrnine
H. SUTTNER
 Ljubljana, Mestni trg (nasproti rotovža) in Sv. Petra cesta 8

Nikelnasta moška ura z verizico od K 4-50 naprej	
Prava srebrna „ „ „ „ „ 9-70	
14 kar. zlata „ „ „ „ „ 44-—	
Nikelnasta damska „ z verizico „ „ 8-50	
Prava srebrna „ „ „ „ „ 9-50	
14 kar. zlata „ „ „ „ „ 20-—	
Uhani zlato na srebro 1-80	
14 kar. zlati uhani 4-50	

 Lastna tovarna ur v Svici.
 Tovarniška znamka „Iko“.
 Telefon št. 273. Telefon št. 237.

Največje podjetje konfekcijske
 :: stroke je ogromna trgovina ::
O. Bernatovič
 Ljubljana, Mestni trg šte. 5
 katera ima že začetkom sešije
 nad 30.000 kom. svežega blaga
 po najnižjih cenah — in to:
 nad 5000 kom. najfinejših oblek za gospe
 „ 2000 „ najfinejših pokrivalov, sportnih in zimskih sukenj
 „ 3000 „ pelerin
 „ 2000 „ posameznih hlač in telovnikov 3205
 „ 3000 „ oblek za dečke in otroke
 „ 15000 „ najmodernejše konfekcije za dame in deklice.
 Solidna postrežba! Priznana nizke cene!

Južno-štajerska hranilnica v Celju, razpisuje
službo tajnika.
 Prošnje naj se pošljejo do 15. oktobra t. l.

PRIVATNI PLESNI POUK.
 V drugi polovici oktobra se prične v dvorani hotela „UNION“ posebni plesni pouk za gospodične in gospe iz boljših krogov. Plesne vaje, katerih udeležiti se morejo samo oni, ki so se prej vpisali pri spodaj označenem, vršile se bodo vsak ponedeljek in četrtek, začeni točno ob 8 uri zvečer.
 Vpisnje in vsa potrebna pojasnila daje se vsaki dan od 11—12 ure dop. in od 2—5 popoldan. Z odličnim spoštovanjem
Giulio Morterra, Hotel pri Slonu št. 73.
 3317

Modni salon
JUST-MASCHKE
 Ljubljana, Židovska ulica šte. 3
 priporoča cenjenim damam veliko izbiro krasnih pariških in dunajskih modelov kakor najnovejših športnih klobukov.
 Popravila točno in ceno. 2306 Cene brez konkurence!
 Žalni klobuki vedno v zalogi.

Oglejte si! veliko zalogo koles z originalno znamko
„Puch 1911“
 pri **Fr. Čudnu, trgovcu v Ljubljani**
 Prešernova ulica — samo nasproti frančiškanske cerkve.
 Raznih znamk kolesa od K 110— naprej vedno v zalogi.
 Zaloga šivalnih strojev:
Singer in Ringschiff.
 Pouk za vezenje s strojem brezplačno. 918
 Ceniki zastoj in poštne proste.
 Edino zastopstvo za Kranjsko!

Šolske potrebščine
 vseh vrst se dobe po najnižjih cenah v
Narodni knjigarni
 v Prešernovi ulici št. 7.

Dve lepo mebljovani sobi
 se oddasta takoj uradnikom.
 Izve se v **Copovi ulici 19,**
 spodaj, levo. 3246

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.
 Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili.
 94

„SLAVIJA“
 vzajemno zavarovalna banka v Pragi. . . . .
 Rezervni fond K 53,758.283-24. — Izplačane odškodnine in kapitalije K 115,390.003-01.
 Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
 Vsa pojasnila daje: čigar pisarne so v lastni bančni hiši
Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici šte. 12.

Zavaruje poslopja in premočnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.
 Dovoljuje iz čistega dobička izdatno podporo v narodne in občnkoristne namene.